
Amerikalılar Arası İnsan Hakları Mahkemesi (C Serisi), 8 Aralık 1995 tarihli 22 No’lu (1995) Mahkeme Kararı, Caballero Delgado ve Santana Davası *

Caballero-Delgado ve Santana davasında,

Aşağıdaki yargıçlardan oluşan Amerikalılar Arası İnsan Hakları Mahkemesi:

Héctor Fix-Zamudio, Başkan

Hernán Salgado-Pesantes, Başkan Yardımcısı

Rafael Nieto-Navia, Yargıç

Alejandro Montiel-Arguello, Yargıç

Máximo Pacheco-Gomez, Yargıç

Aynı zamanda,

Manuel E. Ventura-Robles, Sekreter ve

Ana Maria Reina, Müsteşar Yardımcısı eşliğinde

Amerikalılar Arası İnsan Hakları Mahkemesi (işbu belgede “Mahkeme” olarak anılacaktır) Yargılanma Usulleri (işbu belgede “Yargılanma Usulleri” olarak anılacaktır) 45 (1) No’lu Madde uyarınca görülmekte olan davada aşağıdaki kararlara varmıştır.

I

1. 24 Aralık 1992’de Amerikalılar Arası İnsan Hakları Komisyonu (işbu belge üzerinde “Komisyon” ya da “Amerikalılar Arası Komisyon” olarak anılacaktır) Kolombiya Cumhuriyeti’ne (işbu belge üzerinde “Hükümet” ya da “Kolombiya” olarak anılacaktır) karşı bir davayı Mahkeme’ye getirmiştir. Dava 4 Nisan 1989’da Komisyon’a bu tarihte gönderilen bir “acil eylem talebi”nde başlamıştır ve Kolombiya’ya karşı (N 10.319) sayılı bir dilekçede 5 Nisan 1989 yılında Komisyon Sekreterliği tarafından alınmıştır. Amerikalılar Arası Komisyon Mahkeme önünde Temsilcisi olarak Leo Valladares-Lanza ve Asistanları olarak Edith Marquez-Rodriguez ve Manuel Velasco-Clark’ı atamıştır. Üstelik Gustavo Gallón-Giraldo, Maria Consuelo del Rio, Jorge

* *Hafıza Merkezi* tarafından çevrilmiştir.

Gomez-Lizarazo, Juan E. Méndez ve José Miguel Vivanco'yu hukuk müşaviri olarak adlandırmıştır.

2. Komisyon Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (işbu belgede "Sözleşme" ya da "Amerika Sözleşmesi" olarak anılacaktır) 50. ve 51. Maddelerine ve Yargılanma Usullerinin 26. Maddesi ve devamına başvurmuştur. Komisyon bu davayı Kolombiya'nın, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana aleyhine aşağıda bahsi geçen haklara saygı ve temin etme ödevini oluşturan Sözleşme'nin 1 (1) No'lu Maddesi uyarınca okunan 4. (Yaşam Hakkı), 5. (İnsancıl Muamele Hakkı), 7. (Kişisel Özgürlük Hakkı), 8. (Adil bir Dava Hakkı) ve 25. (Hukuki Koruma Hakkı) Maddelerini ihlal edip etmediğine karar vermek üzere Mahkeme'ye taşımıştır. Ayrıca, "*pacta sunt servanda ilkesine dayanarak*" Komisyon, Hükümet'in bu hakları yürürlüğe koyan iç hukuk tedbirlerini kabul etmeyerek Sözleşme'nin 2. Maddesi'ni, Komisyon'un tavsiyelerini yerine getirmeyerek Sözleşme'nin 29 (b) uyarınca 51 (2) No'lu Maddesi'ni ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Komisyon Mahkeme'den Hükümet'in "*sorumlu tarafları belirlemek ve ceza uygulamak için gerekli soruşturmaları yapmasını... kurbanların akrabalarına yerlerinin son halini bildirmesini*" istemiştir... ve *devlet kurumları tarafından işlenen suçların telafi edilmesi ve kurbanın ailesine adil bir tazminat ödenmesi gerektiğini ilan etmiştir... ve bu eylemlere dair avukat bedelini ve giderleri ödemesini istemiştir.*

3. Komisyon'a göre Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana, 7 Şubat 1989'da, ana merkezi Bucaramanga'da bulunan Beşinci Tugay'a bağlı Líbano askerî üssünde (San Alberto yargı yetkisi) konuşlanan Kolombiya Ordusu'nun birliklerinden oluşan askerî bir devriye tarafından, Kolombiya'da El Cesar Departmanı, San Alberto Belediyesi'nin yargı yetkisinde bulunan Guaduas Bölgesi'nde yakalanmışlardır. Tutukluluk Isidro Caballero'nun Santander Öğretmenler Sendikası liderliğini aktif olarak on bir yıldan fazla sürdürmesinden dolayı gerçekleşmiştir. Daha önce yasa dışı silah taşıma suçundan Bucaramanga Model Hapishanesi'nde tutulmuş ve 1986'da salıverilmiştir. Ancak, o zamandan itibaren sürekli olarak taciz ve tehdit edilmiştir. *Komisyon'un, hakkında çok az bilgiye sahip olduğu* Maria del Carmen Santana da *19 Nisan Ayaklanması'nın (M-19) üyesi idi* ve San Alberto Belediyesi'nde 16 Şubat 1989'da düzenlenmesi gereken "Bir arada Var Olma ve Normalleşme Toplantısı"na toplumun katılımını sağlayan Isidro Caballero ile çalışmıştır. Bu etkinlik "Bölgesel Diyalog Komitesi" tarafından planlanmıştır ve "*silahlı çatışmaya siyasi bir çözüm bulma çabasında çeşitli bölgelerde toplantılar, forumlar ve münazaralar organize etme*"yi kapsamıştır.

4. Başvuru, kurbanların yakalandığı yerden geçen köylü bir kadın olan Elida González-Vergel'in 7 Şubat 1989'da aynı Ordu devriyesi tarafından gözaltına alındığını ve sonra salıverildiğini ileri sürmektedir. Elida, Isidro Caballero-

Delgado'yu kamuflej bir askerî üniforma içerisinde yanında bir kadınla görmüştür. Kurbanların rehberi olarak hizmet veren bölge sakini Javier Páez Ordu tarafından tutuklanmış, işkenceye maruz kalmış ve sonra salıverilmiştir. Maruz kaldığı sorgudan ve onu tutuklayan askerî devriyenin telsiz konuşmalarından, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın tutuklandığını öğrenmiştir. Salıverildikten sonra ait oldukları birliklere ve siyasi örgütlere haber vermiştir. Karşılığında onlar da tutuklu bireylerin akrabalarına haber vermiştir.

5. Başvuru, Isidro Caballero-Delgado'nun ailesinin ve çeşitli birlik ve insan hakları örgütlerinin askerî tesislerde tutukluları aramaya başladığını eklemektedir. Onlara Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın tutuklanmamış oldukları söylenmiştir. Ortadan kaybolmuş iki kişinin yerlerini belirlemek ve doğrudan sorumlu olanları cezalandırmak için yasal ve idari eylemlerde bulunulmuştur fakat hiçbir işe yaramamıştır. Sebep olunan zararlar için herhangi bir telafi gerçekleştirilmemiştir.

6. 4 Nisan 1989'da, "güvenilir bir kaynak"tan acil eylem talebi alarak harekete geçen Komisyon, dilekçe sunanlardan resmî bir mesaj almadan önce *kendiliğinden* Hükümet'e şikâyetinde bulunmuş ve kurbanların hayatlarının ve kişisel güvenliklerinin korunması için olağanüstü önlemlerin alınmasını talep etmiştir. Aynı yıl 5 Nisan'da Komisyon, dilekçe sunan kişilerden, 10.319 No altında işleme koyduğu resmî dilekçeyi almıştır. Komisyon'dan önceki yargılamalar 25 Eylül 1992'de Komisyon'un davayı Mahkeme'ye gönderme kararını içeren 31/91 Raporu'nu kabul eden N 31/92 No'lu nihai raporun onaylanmasıyla sonuca kavuşturulmuştur. Dava Amerika Sözleşmesi'nin 51 (1). Maddesi uyarınca 24 Aralık 1992'de gönderilmiştir.

II

7. Mahkeme'nin devam etmekte olan davaya bakma yargı yetkisi bulunmaktadır. Kolombiya 31 Temmuz 1973'ten beri Sözleşme'ye Taraf bir Ülke olmuştur ve 21 Haziran 1985'te Sözleşme'nin 62. Maddesi'nde belirtildiği gibi Mahkeme'nin tartışmalı yargı yetkisini kabul etmiştir.

III

8. Mahkeme başvurusu, Mahkeme Başkanı tarafından incelikle incelendikten sonra 15 Ocak 1993'te Mahkeme Sekreterliği (işbu belge üzerinde "Sekreterlik" olarak anılacaktır) tarafından Hükümet'e gönderilmiştir.

9. 28 Ocak 1993'te, Hükümet, Mahkeme'ye, Avukat Jaime Bernal-Cuéllar'ın Vekil olarak ve Avukat Weiner Ariza-Moreno'nun Alternatif Vekil olarak atandığını bildirmiştir.

10. 5 Şubat 1993 tarihli talep ile, Başkan, Hükümet'in bu dava başvurusuna bir cevap vermek için Usuller Kanunu'nun 29 (1). Maddesi tarafından konulan sürenin kırk beş günlük uzatma talebini kabul etmiştir. 16 Şubat 1993'te, Mahkeme Hükümet'e ön itiraz hakkındaki dilekçesini göndermesi için on beş günlük bir uzatma da vermiştir.

11. Hükümet 2 Mart 1993'te ilk itirazlara karşı çıkmıştır ve Komisyon aynı yıl 6 Nisan'da onlara yanıt vermiştir. Başvuru yanıtı 2 Haziran 1993'te gönderilmiştir.

12. 12 Temmuz 1993'te, Yargıç Rafael Nieto-Navia Başkan olarak seçilmiştir. Yeni Başkan Kolombiyalı olduğu için 13 Temmuz 1993 tarihli emir ile, devam etmekte olan davanın başkanlığını Başkan Yardımcısı Yargıç Sonia Picado-Sotela'ya bırakmıştır. Akabinde, 22 Haziran 1994 tarihli Başkan Emri ile ve Başkan Yardımcısı'nın Mahkeme Hâkimi olarak pozisyonundan vazgeçmesinden dolayı, bu davanın başkanlığı Yargıç Héctor Fix-Zamudio'ya geçmiştir.

13. 15 Temmuz 1993'te, Hükümet tarafından karşı çıkılan ilk itirazlara yönelik sözlü savunmaların sunulması için açık bir duruşma düzenlenmiştir ve 21 Ocak 1994'te Mahkeme oybirliğiyle aşağıdaki maddeler üzerinde karar vererek hüküm vermiştir:

1. Kolombiya Hükümeti tarafından karşı konulan ilk itirazları reddetmektedir.

...

2. Sürmekte olan davanın değerlendirilmesi ile devam edilmesine karar vermektedir.

14. 18 Ağustos 1993 tarihli, Başkan'ın Emri ile Hükümet'ten, Komisyon'un talebi üzerine, Kolombiya'da sekiz farklı yerel kovuşturmanın kayıtlarını ve bu davaya ilişkin diğer dokümanları vermesini istemiştir. Hükümet 15 ve 19 Kasım 1993'e ve 7 Şubat 1994'e ait mesajlar aracılığıyla bahsi geçen dokümanları göndermiştir.

15. 24 Mart 1994 tarihli kayıt ile, Hükümet Mahkeme'ye, Kolombiya Güvenlik İdari Dairesi (işbu belge üzerinde "DAS" olarak anılacaktır) tarafından Isidro Caballero-Delgado'nun arkadaşı Maria Nodelia Parra-Rodriguez'e sağlanan koruma hakkında bilgi vermiştir.

16. 22 Nisan 1994 tarihli kayıt aracılığıyla, Hükümet davanın esasları hakkındaki açık duruşmalarda bulunmak üzere Mahkeme tarafından çağrılan

tanıkların listesini göndermiştir. Daha sonra, 26 Ekim 1994 tarihli kayıt ile Hükümet bu listeyi kısmen modifiye etmiştir. 27 Nisan, 17 Kasım ve 28 Kasım 1994 tarihli kayıtlar ile Amerikalılar Arası Komisyon tanıkların listesini göndermiş ve Rosa Delia Valderrama'nın ifadesinin, kötü sağlık durumundan ötürü Kolombiya'da alınması talebinde bulunmuştur. Hükümet'in onayı üzerine Başkan, 18 Temmuz 1994 tarihli Emir ile Profesör Bernardo Gaitán-Mahecha'yı Mahkeme'yi temsil eden uzman olarak atamıştır. 15 Ekim 1994'te Profesör, Hükümet temsilcileri ve Komisyon tarafından yürütülen Bayan Valderrama'nın sorgulanmasını yönetmiştir.

17. 18 Temmuz 1994'te, Başkan tarafları, davanın esasları hakkındaki tartışmalara ve isimleri taraflar tarafından verilen tanıkların ifadesine başvurmak üzere, aynı yıl 28 Kasım'da başlayacak olan açık bir duruşmaya çağırılmıştır. Bu emir, Hükümet'in, önerilen tanıklarından ikisinin değiştirilmesi ve isimleri Hükümet tarafından verilen yeni tanıkların çağırılması için 15 Kasım 1994'te Başkan tarafından kısmen değiştirilmiştir.

18. 28 Kasım'dan 1 Aralık 1994'e kadar, Mahkeme davanın esasları hakkında açık duruşmalar düzenlemiştir ve tarafların kapanış konuşmalarını dinlemiştir.

Mahkeme önünde

Kolombiya Hükümeti için:

Jaime Bernal-Cuéllar, Vekil

Gerardo Barbosa-Castillo, Dava Vekili

Jaime Lombana-Villalba, Dava Vekili

Amerikalılar Arası İnsan Hakları Komisyonu için:

Leo Valladares-Lanza, Temsilci

Oscar Luján Fappiano, Üye

Manuel Velasco-Clark, Sekreterliğin Avukatı

Gustavo Gallón-Giraldo, Asistan

Tatiana Rincón, Asistan

José Miguel Vivanco, Asistan

Juan E. Méndez, Asistan

Amerikalılar Arası İnsan Hakları Komisyonu tarafından sunulan tanıklar:

Zoilo Javier Jerez-Medina

Maria Nodelia Parra-Rodriguez

Elizabeth Monsalve-Camacho

Elida González-Vergel

Ricardo Vargas-López
Javier Páez
Guillermo Guerrero-Zambrano
Luis Alberto Gil-Castillo

Kolombiya Hükümeti tarafından sunulan tanıklar:

Armando Sarmiento-Mantilla
Manuel Victor Enrique Navarro-Jiménez
José Cepeda-Espinosa
Hernando Valencia-Villa
Luis Alberto Restrepo-Moreno
Juan Salcedo-Lora.

19. 7 Aralık 1994'te, Komisyon'un talebi üzerine Mahkeme, Hükümet'in, Gonzalo Arias-Alturo, Javier Páez, Guillermo Guerrero-Zambrano, Elida González-Vergel ve Maria Nodelia Parra-Rodriguez'in hayatlarını ve kişisel bütünlüğünü korumak için kabul etmesi gereken geçici önlemler alınmasına hükmetmiştir. 8 Aralık 1994, 7 ve 8 Mart ve 11 Ağustos 1995 mesajları aracılığıyla, Hükümet Mahkeme'ye bu emre uygun alınacak önlemleri bildirmiştir.

20. 19 Aralık 1994 kaydı ile, Hükümet Mahkeme'ye Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolmasına ilişkin Kolombiya'da devam etmekte olan davaların bir nüshasını göndermiştir.

21. 25 Ocak 1995 tarihli Emir ile, Mahkeme Gabriel Burgos-Mantilla ve Bernardo Gaitán-Mahecha'yı, Mahkeme önünde tanıklık yapmamış olan Gonzalo Arias-Alturo ve Diego Hernán Velandia-Pastrana'nın Kolombiya'daki ifadelerini alacak uzmanlar olarak atamıştır. 11 Mart 1995'te bu uzmanlar Gonzalo Arias-Alturo'nun ifadesini almışlardır. Hernán Velandia-Pastrana orada gönüllü olarak mevcut bulunmadığı için sorgulanamamıştır. Onun ismini veren taraf olan Hükümet, zorunlu bulmadığı için tanıklık etmesi konusunda ısrarcı olmamıştır.

22. 1 Aralık 1994'te bu davada, nihai özette, Hükümet şunları belirtmiştir:

A. Başvuruda doğru kabul edilen gerçekler, sessizlik standartlarına uyan kanıtlarla doğrulanmamıştır. Aslına bakılırsa, davadaki kanıtlar çelişkilidir ve tanımlanan olaylara Kolombiyalı askerlerin katıldığını ve hatta Amerikalılar Arası İnsan Hakları Sözleşmesi'nin hükümlerinin iddia edildiği gibi ihlal edildiğini etkili şekilde göstermemektedir.

B. Sonuç olarak, temsilcilerinin başvurunun nesnesi olan olaylara katıldığına ilişkin kesin bilgi olmaması hesaba katılarak, bugüne kadar toplanan kanıtlar Kolombiya Hükümeti'nin sorumluluğuna ilişkin iddialara dayanmamaktadır. Ayrıca aynı yıla ait olayların soruşturması kapsamındaki hukuki yargılamalarda verilen kararlar, yürürlükteki maddi ve usule ilişkin hukuka ve ülkede uygulanmakta olan ilke ve normlara uymaktadır

Üstelik, Hükümet Mahkeme'den "*kesin ve açık olarak belirttiği suçları kanıtlaması için Amerikalılar Arası İnsan Hakları Komisyonu'nun başarısızlığından dolayı Kolombiya Hükümeti'ni temyize çıkaran bir karar vermesi...*"ni istemiştir.

23. 24 Şubat 1995'te, Komisyon Mahkeme'den:

1. Kolombiya Hükümeti'nin, 1(1) No'lu Madde ile birlikte hepsi okunan 2, 4, 5, 7, 8 ve 25 No'lu Sözleşme Maddeleri'nde sunulan hakların bahsi geçtiği şekilde ihlallerden sorumlu olduğunu ilan etmesini,
2. Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi 26. Maddesi uyarınca *pacta sunt servanda* ilkesine dayanarak, Hükümet'in, Amerikalılar Arası Komisyon tarafından yapılan tavsiyelere kasten uymayarak 1 (1) No'lu Madde ile birlikte okunan Amerika Sözleşmesi'nin 51 (2) ve 44 No'lu Maddelerini ihlal ettiğini ilan etmesini,
3. Kolombiya Hükümeti'nin, yasal sistemin temellerini çiğneyen ağır cezasızlık hali eylemleri komisyonundan kaçınarak, bu sorumlu olan tanımlanana ve cezalandırılana kadar gerekli soruşturmalara devam etmesinin gerektiğini,
4. Velásquez Rodriguez Davası'nda, Mahkeme'nin yargısı gereğince Kolombiya Hükümeti'nin, kurbanların yerlerini ailelerine bildirmesi gerektiğini,
5. Kolombiya Hükümeti'nin Sözleşme'nin 63(1) No'lu Maddesi gereğince kurumları ve daireleri tarafından işlenen eylemlerden dolayı kurbanların akrabalarına tazminat ödemesi gerektiğini ilan etmesini, (Bu amaç için Mahkeme kurbanların ailelerinin katıldığı zarar aşamasına girmelidir.)
6. Kolombiya Hükümeti'nden, Komisyon'un dava vekilinin tanıkları toplaması sırasında ortaya çıkan masrafları ödemesini talep etmesini

istediği nihai karar özetini göndermiştir.

24. Kolombiya, Bucaramanga şehrinde Gonzalo Arias-Alturo'nun 11 Mart 1995 tarihli yazılı ifadesi sonucunda Komisyon Mahkeme'den, Hükümet'in Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın bedenlerini mezardan

çıkarmasını ve cenazelerini tespit etmesi için Mahkeme tarafından verilen isimlerle işbirliği yapacak kalifiye uzmanları çağırmasını istemiştir. Aynı şekilde, gerçeklerin açığa kavuşmasını sağlayan tüm izleri ortadan kaldırmak isteyenlerce mezarların yasalara aykırı şekilde bozulmasını önlemek için “*özel güvenlik önlemleri*”nin alınmasını talep etmiştir. Komisyon aynı zamanda “*bu insanların tam olarak nereye gömüldüğünü bilen hayatta kalan tek kişi olan*” Einer Pinzón’ın hayatının ve kişisel güvenliğinin korunması için “*olağan dışı önlemler*” talep etmiştir. Komisyon “*hayatının mutlak tehlikede olduğunu ve onun adına önceden talep edilen önlemlerin yeterince uygulanmadığını söyleyen*” Gonzalo Arias-Alturo namına “*koruyucu önlem*” talebini tekrarlamıştır.

25. Önceki paragraftaki talebi kabul etmeden önce ve daha fazla kanıt toplama amacıyla Başkan’ın talimatlarını takip eden Sekreterlik, Hükümet’in, Komisyon’un erişime sahip olmadığı bazı dokümanları göndermesini talep etmiştir. Einer Pinzón konusunda, Hükümet, onun ifadesinin Kolombiya’da alınması onaylamıştır. 26 Nisan 1995’te Hükümet kalan belgeleri göndermiştir.

26. 30 Mart 1995’te Komisyon tekrar, Gonzalo Arias-Alturo’nun “*hayatı ve kişisel güvenliği*”, Komisyon’un yargısına göre, “*dava için garanti önermeyen bir biçimde Bucaramanga Model Hapishanesi’nden Armenia-Quindio Hapishanesi’ne aniden transfer edilmesi nedeniyle mutlak tehlikede olduğundan, onun lehine geçici önlemlerin alınması*”nı talep etmiştir. Ertesi gün Başkan Hükümet’ten bu hareket hakkında bilgi istemiştir. 26 Nisan 1995 tarihli bir yazışma ile, Hükümet, Kolombiya Savcılığı bu transferi öğrenir öğrenmez, Ulusal Cezaevi Enstitüsü Genel Ofisi’nden (INPEC), hükümlünün o zamandan beri bulunduğu Bucaramanga şehrine derhal dönmesini emretmesini istediği şekilde yanıt vermiştir.

27. 21 Nisan 1995’te, Hükümet, Gonzalo Arias-Alturo tarafından verilen bilgilere göre Isidro Caballero-Delgado’nun kalıntılarının bulunduğu Bucaramanga’daki departman tarafından yürütülen adli soruşturmaya ilişkin Kolombiya Cumhuriyet Savcılığı’ndan bir rapor nüshası göndermiştir. 3 Mayıs 1995 tarihli yazı ile Amerikalılar Arası Komisyon bu girişimin, Komisyon veya kurbanların temsilcileri yokken ve Mahkeme tarafından görevlendirilen sulh hâkimi katılmadan gerçekleştirilmiş olduğunu ileri sürmüştür. Hükümet 13 Mayıs 1995 tarihli mesajı ile soruşturmanın Başsavcılık tarafından “*anayasal ve yasal yetkiler uyarınca onu şekillendiren otonomi içerisinde*” yürütülmüş olduğuna ilişkin bir yanıt vermiştir.

28. 6 Ekim 1995’te, Kolombiya, olaya dahil olmuş bazılarının yasal durumlarına ilişkin kararların bildirildiği ve Gonzalo Arias-Alturo için önleyici gözaltının emredildiği Santafé de Bogotá Başsavcılık Bölge Ofisi tarafından yürütülen iç kriminal soruşturmada yapılan ilerlemelerle ilgili bilgileri

göndermiştir. 30 Kasım ve 5 Aralık 1995 tarihli tebligatlar ile Hükümet soruşturmadaki diğer gelişmelere ilişkin yeni belgeler göndermiştir.

IV

29. Amerikalılar Arası Komisyon başvuruları ile tanıkların ifadelerinin, gazete kupürlerinin, şekillerinin, haritaların ve raporların nüshalarını göndermiştir.

30. Hükümet bu Mahkeme'ye Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolmasına ilişkin bazı kamu ve askerî makamlarca yürütülen pek çok duruşma zaptını göndermiştir.

31. Bu dosyalar arasında Cezai Soruşturmalar İkinci Mobil Mahkemesi önünde 2 Mart 1989'da başlatılan ilk derece ağır ceza mahkemesindeki araştırma kovuşturmalarından oluşan rapor bulunmaktadır. Bu eylem Eylül ayının 11'ine ait bir Emir ile birlikte tüm bu suçlananları delil yetersizliğinden temize çıkaran ve hemen salıverilmelerini talep eden 20 Eylül 1990 tarihli bir Emir'in verilmesiyle sonuçlanmıştır. Dava 3 Ekim 1990'da kapanmasına rağmen, Carlos Julio Pinzón-Fontecha'nın olaylara iddia edildiği gibi katılmasından dolayı 12 Mart 1992 itibarıyla yeniden açılmıştır. Daha sonra Fontecha'nın, 29 Mayıs 1989'da ölmüş olduğu gösterilmiştir. Mevcut durumda, soruşturma Savcılık yetkilisinin beyannamesinden dolayı yeniden açılmıştır. Soruşturmanın bir parçası olarak yapılan bir görüşmede görevli, Gonzalo Arias-Alturo'nun soruşturma altındaki suç komisyonunda gerçekleri kendisini ve diğerlerini suçlu gösterecek şekilde aktardığını bildirmiştir.

32. 27 Şubat'tan 6 Haziran 1989'a kadar Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın kaçırılmasından sorumlu olanlar hakkında tahkikat yapılacak olan duruşma hazırlıklarının 26. Askerî Suç Soruşturma Mahkemesi önünde yer aldığı da onaylanmıştır. Bu yargılamalar o zaman herhangi bir Ordu üyesinin olaylarla ilgisi olmadığından askıya alınmıştır.

33. Sözlü tartışmalar esnasında bu Mahkeme, Komisyon ve Hükümet tarafından çağrılan tanıkların ifadelerini dinlemiştir. Bu ifade aşağıdaki paragraflarda özetlenmektedir. Tanık Doktor Zoilo Javier Jerez-Medina, Santander İnsan Hakları Komitesi'nin Başkanı olduğunu ve Isidro Caballero-Delgado'nun San Alberto'da bir forum organize etmeyi teklif ettiği, Caballero-Delgado'yu son kez gördüğü tarih konusunda pek net olamadığı, fakat bunun 1988 Ekim ayı sonunda gerçekleştiği ve 9 veya 10 Şubat 1989 tarihinde, onun ortadan kaybolduğunu duyduğu yönünde ifade vermiştir.

34. Tanık Maria Nodelia Parra-Rodriguez ifadesinde, kendisinin bir eğitimci olduğunu fakat şu anda öğretmen olarak çalışmak yerine Santander Öğretmenler Birliği'nin müdürü olduğunu, 1986'dan beri Caballero-Delgado ile yaşadığını, birlikte bir daireye sahip olduklarını, 1988'de bir çocuklarının

olduğunu, Caballero-Delgado'nun Öğretmenler Birliği'nde çok sorumluluk sahibi olduğunu, 1984'te yasadışı silah taşımaktan tutuklandığını ve 36 ay hapis cezasına çarptırıldığını fakat Kasım 1986 tarihinde salıverildiğini, Caballero-Delgado'nun ona M-19'un bir militanı olduğunu ve korktuğunu söylediğini, Aralık 1987'de veya Ocak 1988'de DAS üyelerinin onu arayan Birliğe geldiğini ve telefonla ölüm tehditleri aldığını ve Caballero-Delgado'nun ona San Alberto'da Vatandaşların Bir Arada Varoluşu için bir Forum düzenlemekten yükümlü olduğunu söylediğini, Santander İşçi Birliği'nin Forum'a sponsor olan Santander Departmanı'nın ticari bir birlik kuruluşu olan USITRAS'a bağlı olduğunu, Caballero-Delgado'nun, Forum 16 Şubat'ta gerçekleşeceğinden hazırlıkların yapılması için Ocak ayının ortasında San Alberto'ya gitmek üzere ayrıldığını, Caballero'nun onu her hafta aradığını ve 7 Şubat'tan önceki haftanın perşembesinde arama yaptığını ve 7 Şubat'ta onu tekrar arayacağını söyleyen bir mesaj bıraktığını fakat bu aramanın hiçbir zaman gelmediğini ve 8 Şubat'ta bir Ordu Devriyesi tarafından Caballero-Delgado'nun önceki gün yakalanmış olduğunu söyleyen bir yazı aldığını, ayın 9'unda Bucaramanga Yüksek Mahkemesi'nde *habeas corpus* listesi sunduğunu ve 10'unda Birlik liderleriyle bulunduğu San Alberto'ya seyahat ettiğini ve onlardan araştırmaya katılmalarını istediğini, çiftçilerle konuşmak, çiftliği aramak, fotoğraf çekmek ve tanıkları bulmak için ertesi gün kendisine bir komitenin eşlik etmesini önerdiklerini, Líbano Mobil Üssü'ne gittiğini ve orada Astsubay Cárdenas'ın Caballero-Delgado'nun yakalandığını inkâr ettiğini ve aynı gün Teğmen Ríos'un, kendisine Caballero'nun yakalanmasıyla ilgili herhangi bir bilgiye sahip olmadığını söylediği Morrison'a (Morrison Üssü) gittiğini, üç ay sonra ihzar emir listesinin olumsuz sonuçlandığını öğrendiğini, San Alberto'da Belediye Başkanı'nın makamına gittiğini ve oradan Belediye Temsilcisi, Doktor Isabel Monsalve ile, Rosa Delia Valderrama ile konuştukları Guaduas ilçesine gittiklerini, Bayan Valderrama'nın onlara Caballero-Delgado'nun tutuklanmış olduğunu ve onu kendisine gösterilen fotoğraftan teşhis ettiğini söylediğini, hem Bayan Valderrama hem de torununun Doktor Monsalve önünde ifadelerini verdiklerini ve ifadelerinde yakalanmanın kamuflaj üniformalarında kendilerini Ordu üyesi olarak tanıtan kişilerce gerçekleştirildiğini belirttiklerini, sonrasında Morrison Askerî Üssü'ne gittiklerini ve orada Başkomutan Albay Velandia-Pastrana'nın Caballero-Delgado'nun yakalanmış olduğunu inkâr ettiğini, Caballero-Delgado'nun tanığın bilmediği Maria del Carmen Santana eşliğinde gözaltına alındığını Doña Rosa ve torununun Caballero-Delgado'nun bir kadın eşliğinde ortadan kaybolduğunu söylediklerini ve Maria del Carmen Santana'nın, *habeas corpus*'unda ve yargısal hareketlerin tümünde isminin geçiyor olduğunu, kriminal soruşturma için bir yargıcın görevlendirilmesini talep ettiğini, tanıklardan biri tarafından zanlı teşhis odasında teşhis edilen Gonzalo Pinzón

Fontecha ve faillerden biri olarak teşhis edilen Gonzalo Arias-Alturo dahil olmak üzere sorumlu olanlardan bazılarının hapisshanede bulduklarını, Yüzbaşı Héctor Alirio Forero-Quintero'nun teşhis edilemediğini ve o zaman telefonla ölüm tehditlerinin başladığını ve Yüzbaşı Forero'yu teşhis edecek olan tanık Javier Páez'in de tehdit edildiğini ve kendisiyle tekrar irtibata geçmediğini, İdari Hâkim Blas Almanza'nın kendisine Yüzbaşı Forero'nun ona bir tehdit mektubu gönderdiğini söylediğini ve daha fazla tehdit aldığını, yetkililerin Caballero-Delgado'nun ortadan kaybolmasına ilişkin hüküm vermeleri için altmış öğretmenle birlikte Episcopal Palace'a gittiklerini, bu hareketlerden sonra Caballero-Delgado'nun yerini tespit etmek için hemen hemen tüm çözümlerin tükendiğini, bunun ardından tehditler almaya devam ettiğini ve 1993 Mayıs ayından beri DAS'tan iki yetkili ve Bucaramanga Başsavcılığı'ndan bir yetkili tarafından kendisinin korunmakta olduğunu, tanık Javier Páez ve San Alberto Birliği'nin lideri Guillermo Guerrero-Zambrano'nun tehdit edildiğini ve Santander'de yirmi öğretmene ve ülke çapında dört yüzden fazla sayıda öğretmene suikast düzenlendiğini, Yargıç Blas Almanza'nın ona Gonzalo Arias-Alturo'nun kendisine haber verdiğini söylediğini, kayıt dışı olarak, Caballero-Delgado'nun öldüğünü, Gonzalo Arias-Alturo, Yüzbaşı Héctor Alirio Forero-Quintero, ve Norberto Báez-Báez'in, kovuşturmanın yeniden açılmasına rağmen suçlandığını ve temize çıktıklarını, soruşturmada yetkili olan kişiye Arias-Alturo'yu bulmaya çalışmasını söylediğini (ki bu gerçekleşmiştir) ve Caballero-Delgado'yu öldürme emrini veren kişileri gammazladığını ve muhtemelen onu nereye gömdüklerini söylediğini, Arias-Alturo'nun olaylara katılan kişilerin Ordu mensubu olduklarını belirttiğini, Arias-Alturo'nun özgür bırakıldığını bildiğini, tanıklar Roda Delia Valderrama ve Sobeida Quintero'ya göre askerlerin Caballero-Delgado'nun evde değil yirmi metre ötede öğleden sonra yaklaşık bir buçuktan dörde kadar alıkonulmasına neden olduklarını, bu tanıkların yanı sıra Elida González'in onun alıkonulduğunu gördüğünü ve sonra Ordu'nun öğleden sonra dört ve beş arasında Carmen Belén Aparicio'nun evine gittiğini, soruşturma esnasında herhangi bir şiddet eylemi bulunmadığını ve Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın Ordu devriyelerinden ayrı alındığını, Javier Páez'in ertesi gün yakalandığını, Rosa Delia Valderrama'nın Caballero-Delgado'yu ona gösterdiği bir fotoğraftan teşhis ettiğini, Doktor Horacio Serpa-Uribe'nin Caballero-Delgado'yu tanıdığını ve hapisshanedeyken onu ziyaret ettiğini ve onun bulunduğu civarların oluşturulmasına yardım etmeyi teklif ettiğini, Manuel Salvador Betancourt'un görsel incelemeyi yapmak üzere Morrison Üssü'nün Kumandanı'nı aradığını, Amerikalılar Arası Komisyon'un talebi üzerine Hükümet'in onun korunması için üç kişiyi atadığını, araştırmayla ilgili kovuşturmada davacı olduğunu ve yetkililerin pek çok kanıt toplamaya çalıştığını bildiğini, zarar tazminatı için Devlet'e karşı bir dava açmadığını,

Eğitim Bakanlığı'na bağlı olduğunu, fakat 1984 veya 1985'ten beri bir birlik komisyonuna sahip olduğunu, bir ğretmen maaşı almaya devam etmesinin onun adına yapılan bir istisna olduğunu, Hükümet'in ona yapılan ödemeyi geri çekmediğini, Caballero-Delgado'nun yasadışı silah taşıırken yakalandığında hangi silahı taşıyor olduğunu bilmediğini, M-19'un siyasi bir açılış bulmaya çalışan bir gizli bir hareket olduğunu ve şimdi M-19 Demokratik Birliği denen yasal siyasi bir hareket olduğunu, DAS'ın Güvenlik İdari Dairesi olduğunu ve sivil bir örgüt olduğunu, sadece Ordu'nun kamuflaj üniformaları kullandığını, Caballero-Delgado'nun ortadan kaybolmasından sonra Pinzn-Fontecha ve Arias-Alturo'nun ücretli geçiş gişelerine saldırmaktan hapisshanede olduklarını ve Yüzbaşı Forero'nun da aynı sebepten hapse atıldığını ve Albay'dan veya General Cifuentes'ten ismini elinde tuttuğu bir politikacı aracılığıyla tehdit geldiğini belirtmiştir.

35. Avukat olan tanık Elizabeth Monsalve-Camacho 1987'den 1989'a kadar ilk önce Hükümet Sekreteri daha sonra Belediye Temsilcisi olarak San Alberto Belediyesi'nde çalıştığını, şubat ortasında Maria Nodelia Parra-Rodriguez ve diğer iki kişinin ifadeleri alınırken yardım istemek için ofisine geldiğini, Caballero-Delgado'yu daha önce hiç tanımadığını, Gua-duas Bölgesi'ne gittiklerini ve orada Rosa Delia isimli bir kadının ve Sobeida isimli bir kızın ifadelerini aldığını, Rosa'nın ifadesinde birkaç gün öncesinde Ordu'dan bir grubun yaklaşık elli metre kadar geldiğini belirttiğini ve o zaman Caballero-Delgado'nun Ordu grubuyla konuşmaya daldığını ve Caballero-Delgado'nun fotoğrafının beyan sahibi kişiye gösterildiğini, onu teşhis ettiğini ve Ordu'dan olan kişilerin şiddet göstermediğini, sonra onların Libano Mobil ss'ne gittiklerini ve bir kadın ve bir erkeği tutuklayıp tutuklamadıklarını sorduğunu ve onların da olumsuz yanıt verdiklerini, daha sonra Albay Velandia'nın onlarla konuştuğu Morrison ss'ne gittiklerini, ve onlara kimseyi tutuklatmadıklarını söylediğini, soruşturma dosyasının altını üstüne getirdiğini ve kovuşturmalarla ilgili daha fazla bir şey bulamadığını, Morrison ss'ndeki incelemenin değil fakat dosyadaki aldığı ifadenin kanıtını bıraktığını, Rosa Delia Valderrama'nın Caballero'yu yaklaşık otuz üç yaşında bıyıklı ve ince olarak tarif ettiğini ve kırmızı bir gömlek giyiyor olduğunu ve ge kadının da mavi kot içinde olduğunu söylediğini düşündüğünü, soruşturmada herhangi bir engel olmadığını, San Alberto'nun bir gerilla bölgesi olduğunu herkesin bildiğini, ve gerillaların zaman zaman Ordu'nun puantiyeli üniforması olan kamuflaj giydiklerini de herkesin bildiğini ve Rosa Delia Valderrama'nın zihinsel olarak sağlıklı olduğunu gördüğünü ifadesinde belirtmiştir.

36. Tanık Elida Gonzlez-Vergel, Ccuta'da bir aşçı olduğunu ve okuma yazma bilmediğini, Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolduğu gün Guaduas İlçesi'nde yaşayan hasta annesini ziyarete gittiğini, bu sebepten yaşadığı yer olan San Rafael'den öğleden sonra yaklaşık on iki

buçukta ayrıldığını ve saat üç civarında San Alberto'ya vardığını, yolda yanındaki çantayı araştıran yaklaşık on kişilik asker grubu ile karşılaştığını ve esmer, uzun ve iriyarı deniz kenarından bir yerden olan bir askerin onu tutukladığını ve yoluna devam etmesine izin vermediğini, kızının babasının Ordu'da bir İkinci Mevki Onbaşı olduğunu ve dolayısıyla saç kesimlerinden ve üniformalardan tanınabilen askerlere aşına olduğunu, onu tutuklayan grubun Ordu'dan olduğunu standart üniforma botları giymelerinden bildiğini, askerlerin "komutan" dediği adamın küçük yıldızlarının olduğunu ve askerlerde bunların bulunmadığını, komutanın beyaz ve bıyıklı olduğunu ve gözlerinin açık renkli olduğunu ve kalın bir altın zincir takıyor olduğunu, Caballero-Delgado ve yanındaki kişinin askerlerle birlikte grupta bulunduğunu ve onu, annesinin evine gittiği pazar günü onunla tanışmış olduğu için tanıdığını, onunla konuşmadığını veya onunla selamlaşmadığını, Caballero-Delgado'nun aynı Ordu üniforması giyiyor olduğunu fakat arkadaşının elleri arkasında bağlı şekilde tamamen çıplak olduğunu, geceyi bir kulübede geçirdiğini ve annesinin evine ertesi gün vardığını ki orada Caballero-Delgado ve arkadaşının yakalanmış olduğunu duyduğunu, Ordu'nun kauçuk bot veya pala kullanmazken gerillaların kauçuk botlar kullandığını, uzun saçlarının olduğunu ve kemerlerle bağlı palalar taşıdıklarını, öğleden sonra beş buçuk civarında askerî devriye ile karşılaştığını, Caballero-Delgado ile konuşmaya çalışmadığını, daha önce tanıklık yapmadığını, Rosa Delia Valderrama'yı daha önce görmüş olduğunu fakat adını bilmiyor olduğunu, annesinin evinden Bayan Valderrama'nın evine gitmenin yaya olarak üç saat sürdüğünü ve Valderrama'nın evinden askerî devriye ile karşılaştığı yere gitmenin yaklaşık on dakika sürdüğünü, Caballero-Delgado'nun bıyığının ve düz saçlarının olduğunu ve çok olmamakla birlikte uzun boylu olduğunu ve ortalama bir yapıda olduğunu, Bayan Valderrama haricinde herhangi bir kişiye ne olduğu hakkında herhangi bir yorumda bulunmadığını, kadının bağlı olduğunu fakat Caballero-Delgado'nun olmadığını ve bir mango ağacına yaslanarak ayakta duruyor olduğunu, kadının düz saçlarının yuvarlak bir kesimi olduğunu, ve gözlerinin kahverengi olduğunu ve oldukça kısa boylu ve yirmili yaşlarda olduğunu ve pazar günü evinde onu görmüş olduğundan dolayı onu saçından tanıdığını, korktuğu için hiçbir yetkiliye görmüş olduklarını anlatmadığını, daha önce Mahkeme önünde tanıklık etmediğini doğruladığını fakat Kolombiya iç hukuku kovuşturmasında tanıklık etmiş olduğunu ve ifadesinin aynı olduğunu, herhangi bir tehdit almadığını fakat ailenin kalanının aldığını, komşuların yorumlarından Caballero-Delgado'nun infaz edildiğini öğrendiğini ifadesinde belirtmiştir.

37. Tanık Ricardo Vargas-López, Ulusal Savcılık Bürosu'nun Teknik Soruşturma Kurulu'nun üyesi olduğunu, Başkomiser rütbesi ile polis biriminden emekli olduğunu ve sonra Bucaramanga'da Kriminal Teknik Soruşturma Kurulu'na katıldığını, 1992 Ocak ayı sonunda, amiri olan Ulusal

Kriminal Soruşturmalar Ofisi Müdür Yardımcısı Doktor Victor Enrique Navarro-Jimnez'in Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana davasını soruşturmak için Bucaramanga'ya gittiğini ve onunla çalışmak üzere kendisinin seçildiğini, San Alberto Bölgesi'ne gittiklerini ve Ordu yelerinin Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'yı tutuklamış olduğunu ileri süren Carmen Beln Aparicio, Rosa Delia Valderrama ve Javier Pez'in aralarında bulunduğu beş ya da altı kişinin ifadelerini aldıklarını, bu tanıkların faillerin Ordu yesi olduğunu söylemek konusunda tereddüt etmediklerini, Dr. Navarro'nun beyanda bulunan kişiye soruşturmanın kalanını devretmek için Bogot'ya döndüğünü, Javier Pez'in onu yakalayan grubun parçası olmakla iki kişiyi yani Gonzalo Arias-Alturo ve Gonzalo Pinzn-Fontecha'yı suçladığını, iki kişinin yerini tespit etmeye çalıştığını ve Pinzn-Fontecha'nın ölmüş olduğunu tespit ettiğini, sorguyu gerçekleştiren kişi herhangi bir kayıt almama veya yazılı not tutmama sözü verdikten sonra, onun ve Pinzn-Fontecha'nın Ordu'da bulduklarını ona söyleyen Arias-Alturo'nun yerini tespit ettiğini ve emekli olmalarına rağmen onların Ordu mensubu gruplarla işbirliği yapmaya ve belirli aralıklarla devriye gezmeye devam ettiklerini, başka bir devriye iki tutuklu ğretmeni getirince Guaduas bölgesinde Ordu mensubu  kişiyle devriye geziyor olduklarını, bir tabanca ile onları vurarak öldürdüklerini, ortak bir mezara onları gömdüklerini, bedenlerini kesmek zorunda kaldıklarını ve buna bir teğmenin, bir astsubayın, bir onbaşının ve iki sivilin katıldığını ifadesinde belirtmiştir. Tanık, Arias-Alturo'yu tehlikeye atmayacağına ikna etmek için onunla ten fazla görüşme yaptığını ve Doktor Navarro'ya iki rapor verdiğini, profesyonel bir soruşturmacı olarak deneyimlerinden yola çıkarak Alturo'nun ona söylediklerinden şüphe duymadığını, Doktor Navarro'nun ona resmî bir beyan karşılığında Arias-Alturo'ya bir miktar para teklif etmesini söylediğini fakat Arias-Alturo'nun bunu reddettiğini ve ağzını asla açmadığını ve artık onun tarafından sorgulanmayı istemediğini, önceki yıl beyanda bulunan kişinin Ulusal Savcılık Bürosu'na çağrıldığını ve şu an söylediklerini söylediğini, Rosa Delia Valderrama ile görüşmesinde, kadının ona Ordu devriyesinin, bir ğretmeni ve arkadaşını alıkoyduğunu söylediğini ve bu kadına inanılabileceğini düşündüğünü, Bayan Valderrama'dan yazılı bir yeminli ifade aldığını fakat Javier Pez'den de bir yeminli ifade alıp almadıklarını hatırlayamadığını, bilgi veren kişilerle pazarlık deneyiminden dolayı Arias-Alturo'nun anlattığı olayların Javier Pez'inkiyle örtüşmesinden dolayı ona inandığını, alanı tam olarak tarif edebildiğini, ve ifadesini baskı altında kalmadan spontane şekilde verdiğini, Arias-Alturo'ya para teklif etmenin nedenlerinden birinin vücutları bulmak olduğunu fakat Arias-Alturo'nun onlara eşlik etmeyi reddettiğini, ve bu tür bir alanda araştırma yapılmasının zor olduğunu, aldığı bilgileri amirine gönderdiğini ve bunun yargı yetkililerine gönderilip gönderilmediğini bilmediğini, ve Bayan Valderrama'nın

evinden, bilgi veren kişinin, vücutların yakıldığı yer olduğunu söylediği alan arasındaki mesafenin iki bin beş yüz veya üç bin metre olduğunu söyleyerek devam etmiştir.

38. Tanık Javier Páez, San Alberto'daki bir M-19 Barış Komitesi'ne dahil olduğunu doğrulamıştır, 1988'de aynı komitenin bir üyesi olan Caballero-Delgado ile tanışmıştır, ve onu en son Guaduas bölgesinde 7 Şubat'ta gördüğünü, ordunun beyan sahibini yakaladığını, onu bir hendeğe attıklarını ve grubun kumandasındaki Astsubay'ın onun bir gerilla olup olmadığını sorduğunu, ki bu soruya hayır yanıtını verdiğini, onun bir çalışan olduğunu, ondan bir çiftçi için bir eşek almasının istendiğini ve onu o adama verilmek üzere yaşlı bir kadının evine bıraktığını ve pazara birkaç alışveriş yapmaya gittiğini söylemiştir, Ordu'nun varlığı bölgeyi tehlikeli hale getirdiğinden Caballero-Delgado bölgeyi terk edemediğini, eşeği bırakıp San Alberto'ya gittiğini söyleyen Caballero-Delgado'yu görmeye gittiğini ve bunun onu son görüşü olduğunu, 8'inde Ordu'nun Guaduas'a dönerken sabah sekiz civarında beyan sahibini yakaladığını, yaklaşık beş askerin bulunduğunu ve gerillalar yeşil üniforma, kauçuk botlar kullandığından ve sırt çantası farklı olduğundan onların orduda olduklarını bildiğini, onu yakaladıklarında bir çiftçiyi aramakta olduklarını ve sonra onu salıverdıklarını ve kendisinin de üstünü aradıklarını fakat onun devam etmesine izin vermediklerini, öğlene kadar yakalandığını, ve onu sorgularlarken Bayan Belén'in geldiğini ve onu da aradıklarını fakat Bayan Belén'in onu görmediğini, ona diğer gerillaların nerede olduğunu sorduklarını ve ona önceki gün onların ikisini yakalamış olduklarını söylediklerini, daha önceden tanıdığı Gonzalo Pinzón'in oraya vardığını ve Gonzalo Pinzón'in de onu tanıdığını, Líbano Üssü'nün sabit olmadığını ve Morrison'un olduğunu, bir askerin omzunda "Santander Battalion" diye okunan bir amblem gördüğünü, onu bir hendeğe koyup kafasını suya batırdıklarını ve gerillalar hakkında ona soru sormaya devam ettiğini, onun ağzına ıslak bir bez parçası koyduklarını, onu öldürmekle tehdit ettiklerini ve onu bir tüfekte vurduklarını, Astsubay'ın Morrison Üssü ile telsiz aracılığıyla irtibat kurduğunu ve başka birini yakalamış olduklarını söylediğini, ve talimatları istediğini, sonunda onu salıverdıklarını, Pinzón-Fontecha'nın onun hayatını kurtardığını düşündüğünü, Pinzón'in Ordu ile orada olduğunu ve katil olarak bilinen kiralık bir suikastçı olduğunu, bir önceki ifadesinde beyan sahibinin M-19 ile olduğunu belirtmediğini fakat şimdi genel aflu serbest bırakıldığı için bunu belirttiğini, Leonor adındaki çiftçi bir kadının ona bir önceki gün Caballero-Delgado ve arkadaşını yakalamış olduklarını söylediğini ve çiftçilerin onu bölgenin etrafında aldıklarını söylediklerini, ve Caballero-Delgado üzerine bir Ordu üniforması geçirdiklerini, ve kadının iç çamaşırlarıyla ve çıplak ayaklı olduğunu, o sabah Caballero-Delgado'yu kırmızı bir eşofman içinde gördüğünü, ve onu en son Bayan Belén'in evinde ayın 7'si Perşembe günü öğleden önce gördüğünü, oradan

Bayan Valderrama'nın evine yaklaşık on dakikada gidilebildiğini, gerillalar orada toplandığı için buraya kamp dediklerini, Caballero-Delgado'nun bölgeyi biliyor olduğunu, Caballero-Delgado'yu bir mango ağacının yanındaki bir kapıda yakaladıklarını, Caballero-Delgado'nun yaklaşık 1.72 metre uzunluğunda iriyarı, düz saçlı ve bıyıklı olduğunu, Caballero-Delgado'yu tutuklayanların birbirilerine davranma şekillerinden ve üniformalarından anladığı kadarıyla Ordu'dan olduklarını anladığını, Üssü aradıkları için Morrison Üssü'nden olduklarını, bazılarının kauçuk botlar diğerlerinin de Ordu botları giyiyor olduğunu, eşeğin Andrés Ortega'ya ait olduğunu ve Caballero-Delgado oraya varamadığı için onu Bayan Valderrama'nın evine bırakmadığını, o esnada San Alberto gerillalarının kamuflaj üniformaları giymiyor olduklarını, insanların söylentilerine göre Pinzón'in kiralık bir suikastçı olduğunu bildiğini, beyan sahibinin Kolombiya Hükümeti'nden şimdi bir maaş alıyor olduğunu, ve eğitim görüp bir muhafız olarak çalışmakta olduğunu, 7 Şubat öğleden sonra onun kadının evinde kaldığını ve o gün Caballero-Delgado'yu tutuklamış olduklarını görmediğini, Santana'nın da insanlarla Barış Diyaloğu'na katıldığını ve kadını aynı gün gördüğünü ifadesinde belirtmiştir.

39. Tanık Guillermo Guerrero-Zambrano, San Alberto sakini olduğunu ve on dokuz yıldır bir Afrika palmiye tarlasında meyve toplamakla meşgul olduğunu, Caballero-Delgado ile bir Birlik ve Demokrasi Semineri'nde tanıştığını, Birlik ve Demokrasi'nin sadece seminerin adı olmakla kalmayıp aynı zamanda insanlara ne olup bittiğini konuşmak gibi aktivitelere katılan ve bu semineri düzenleyen grubun da adı olduğunu, birliğin Barış Forumu organize etmek için diğer birliklere davet gönderdiğini ve Caballero-Delgado'nun Santander Eğitim Birliği'nin delegeesi olduğunu, San Alberto'ya geldiğini ve arkadaş olduklarını, Caballero-Delgado'nun M-19'a katıldığını, ve beyan sahibinin onu en son 4 Şubat'ta gördüğünü, Guadas'a giden küçük bir otobüse kadar kendisine eşlik ettiğini, Caballero-Delgado'nun ortadan kaybolduğunu olayın olduğu gün Caballero-Delgado'nun ona verdiği radyodan öğrendiğini, o gün öğleden sonra altıda onu arayıp haberleri söylediklerini ve onun da bunu arkadaşlarına ve Santander Eğitimciler Birliği'ne ilettiğini ve Birliğin işi bırakıp araştırma yapması için ona izin aldığını, bunun üzerine çarşamba öğleden sonra tek başına Guadas'a, Caballero-Delgado'yu kadınla tanıştırdığı o yolun girişindeki mağazaya gittiğini ve vardığında kadının ona Caballero-Delgado'yu ve genç bir kadını tutuklamış olduklarını söylediğini, okula gittiğini ve orada kimsenin olmadığını, o zaman Doña Rosa Delia ve torunu ile tanıştığını ve ilk önce korktuğunu ve hiçbir şey bilmediğini söylediğini ve sonra Ordu'nun Caballero-Delgado'yu tutuklamış olduğunu söylediğini, ertesi gün birkaç kişinin Ordu tarafından götürülen iç çamaşırları içerisinde bir kız gördüğünü belirttiğini, Nodelia ile temsilciye gittiğini ve sonra Doña Rosa ve onun ailesinin ifadesini aldığını ve Líbano Üssü'ne ve sonra Morrison Üssü'ne ve La Palma'ya

gittiklerini, kendilerine Líbano Üssü'nde kötü davranıldığını ve oradakilerinin hiçbir şey bilmediklerini ve Morrison Üssü'ndeki insanların bir şeyler bilebileceğini söylediğini, Morrison'a girmelerine izin verilmediğini fakat Albay Velandia'nın Nodelia'ya hiçbir şey bilmediğini fakat gerillalarla savaşıyan özel bir ordu olan gerilla karşıtlarının orada olduklarını, sonra La Palma'ya gittiklerini ve sadece bir günde bunların tümünü yaptıklarını, ölüm tehditleri aldığı için San Alberto'da çalışmasa da Indupalma'da çalışmaya devam ettiğini ve Bucaramanga'ya döndüğünü, orada da kendisine Kızıl Haç tarafından, Kızıl Haç'ın öldürecekleri paramiliter kişiler listesinin en başında olduğunun bildirildiğini, daha önceki ifadesinde Santana'yı görmemiş olduğunu ve Doña Rosa Delia'nın ona Caballero-Delgado'nun öğle ortasından sonra vardığını söylediğini ifadesinde belirtmiştir.

40. Tanık Luis Alberto Gil-Castillo, kendisinin bir okul öğretmeni, aktivist ve şu anda Santander Eğitimcileri Birliği'nin Başkanı ve Santander Meclisi'nde bir Delege olduğunu, öğrenci olduğu yıllar olan 1969'dan 1970'e Caballero-Delgado'yu bildiğini, eski M-19'un demokratik fikirleriyle aynı fikirde olduklarını, Caballero-Delgado'nun politik aktiviteler yürüttüğünü ve 1985'te yasadışı silah taşımaktan tutuklandığını, sonra Santander Çalışanları Ticaret Birliği Yönetim Kurulu'na (USITRAS) seçilmiş olduğunu, 1985'te ortadan kaybolmaların başladığını, 1987'de bir grev yapıldığını ve Caballero-Delgado'nun grevi örgütleyenlerden biri olduğunu, örgütleyenlerin gerillanın aracı olduğunun düşünüldüğünü, Caballero-Delgado için koruma talebinde bulduklarını fakat ona sadece bir birlik komisyonunun verildiğini, Bucaramanga, San Alberto, ve Aguachica'da Barış Forumları organize etmenin Caballero-Delgado'ya düştüğünü, Caballero-Delgado'yu tutuklama haberini ona M-19 askerî kumandasının verdiğini, beyanda bulunan Morrison Üssü'ne gittiğini ve Albay Velandia'nın her şeyi inkâr ettiğini, Hükümet'le M-19 arasındaki müzakerelerde ileri sürülen noktalardan birinin bölge forumlarının gerçekleştirilmesi olduğunu ve 1989'da M-19'un gizli bir hareket olduğunu ve militanlığını kabul etmesinin onun için riskli olduğunu ifadesinde belirtmiştir.

41. Olaylar esnasında Ulusal Savcılık Bürosu'nun Teknik Kurulu Müdür Yardımcısı ve şu anda Müdürü olan Tanık Doctor Victor Enrique Navarro-Jiménez, ortadan kaybolmalarla ilgili Dışişleri Bakanlığı'nda dört toplantıya katıldığını ve bunlardan birinin Caballero-Delgado Davası hakkında olduğunu, Askerî Savcılarla personel göndermek için bir anlaşmaya vardıklarını ve kendisinin de Carmen Aparicio ile görüştikleri Guaduas'a gittiğini ve çiftliğin fotoğraflarını çektiklerini, o kadının El Danubio Çiftliği'nden sorumlu olduğunu ve kadının tehdit edildiğini ifadesinde belirttiğini, asistanı Ricardo Vargas'ın saldırı hizmetini yeni bitiren paramiliterlerden biri olan Arias-Alturo ve yarasından tanınan Fontecha soyadlı bir başkası ile temasa geçtiğini, bu durumda askerlere katıldığını doğrulamadığını, Arias-Alturo'nun gerçekleri

Vargas'a itiraf ettiğini fakat korktuğunu ve güvenli bir yere gitmesi için ona para teklif ettiklerini ve sonra onun ortadan kaybolduğunu, tüm bunların 1992'de gerçekleştiğini ve Caballero-Delgado'yu tutuklamak için bekliyor olduklarını ifadesinde belirtmiştir.

42. Ulusal Savcılar Direktörü tanık Doktor Armando Sarmiento-Mantilla, Ulusal Genel Savcılar Bürosu'nun tüm soruşturma politikalarını koordine ettiğini ve Hükümet'in hiçbir zaman onun görevlerine karışmadığını, Savcılar Birliği'nin oluşturulduğunu ve sadece insan hakları ihlalinin soruşturulmasına adandığını, Santander'de muhtemelen hükümeti devirme, uyuşturucu kaçakçılığı, paramiliterizm ve sıradan suçlardan dolayı bir şiddet havasının hâkim olduğunu, Caballero-Delgado Davası'nın soruşturulduğunu haberler aracılığıyla duyduğunu ve Kriminal Soruşturma Ulusal Direktörü'nün 1992'de davanın yeniden açılmasını istediğini bildiğini, kimliği açıklanmayan tanıklardan birinin ifadesini almış olduğunu ve beraat eden Arias-Alturo'nun şimdi suçu üstlendiğini ve Ordu'yu suçluyor olduğunu, Arias Alturo'nun ifadesinde Morrison Üssü'nden bazı askerlerle birlikte olduğunu, bir otobüsü durdurup Caballero-Delgado ve Santana'yı indirdiklerini ve onları öldürdüklerini söylediğini bildiğini ve kovuşturmanın tüm aşamalarına ait kayıtların bir nüshasını sunabileceğini ifadesinde belirtmiştir.

43. Tanık Manuel José Cepeda-Espinosa, avukat olduğunu ve bağlı kovuşturmalarla ilgili tüm olaylarda Başkanlık Danışmanı olduğunu, Başkan Barco Hükümeti boyunca M-19'un sivil yaşamla birleştirilmesini kolaylaştırmak için yasal belgelerin planını çizdiğini ve M-19'un Kurucu Meclisi'nin çağrısına ve Mart 1990 seçimlerine katıldığını ve Kurucu Meclis'te 70 koltuktan 19'unu ve Başkanlık Üçlüsü'nde birini kazandığını ve M-19'un Kabine'de bir Bakan'a sahip olduğunu, insan hakları için koruma geliştirdiklerini ve yargı kurumları üzerinde reform yaptıklarını, Caballero-Delgado Davası'nı sadece gazetelerden bildiğini, Kurucu Meclis'in Marshal Yasası süresince Kamu Güçleri tarafından yapılabilecekleri kısıtladığını, Hükümet'in silah taşıyan sivil grupları ortadan kaldırma kararı verdiğini, 1982'den 1991'e kadar Kolombiya'nın Marshal Yasası altında olduğunu, polis ve askerlerin vesayet kovuşturmasında hukuk mahkemelerine maruz kaldığını, son altı yıldır herhangi bir gerilla grubunun sivil yaşama müdahale etmediğini, silahlı çatışma durumunun olduğunu ve uyuşturucu kaçakçılığının en ileri düzeyde olduğunu ve birliklerin, sivil toplum örgütlerinin veya yargı kurumlarının eylemlerini engelleyecek herhangi bir hükümet politikası olmadığını ifadesinde belirtmiştir.

44. Tanık Hernando Valencia-Villa, kendisinin Ulusal Başsavcılık Dairesi'nde Başsavcının İnsan Hakları Delegesi olduğunu, ofisinin soruşturmalarda tam bir özerkliğe sahip olduğunu ve şu anda hakkında işlem başlatılan beş yüz askeri

soruşturduğunu, Başsavcılık, İnsan Hakları Delegatesi 1990'da yaratıldığından Caballero-Delgado Davası ile Askerî Güçler Delegatesi'nin yükümlü olduğunu, Caballero-Delgado Davası'nda soruşturma aşamasını geçmemiş olduklarını ve bunun kimsenin suçlanmadığı anlamına geldiğini, son senenin sonunda Baranquilla'da Bölge Savcılığı'nın Ofisi'nde kovuşturma için Bakanlık'tan özel bir ajanın atandığını, on bir yılda yani 1983'ten 1994'e kadar, kamu görevlilerine yönelik 1,947 zorla kaybedilme yaşandığını ve yaklaşık 1,650'si üzerine karar verilmediğini, ortadan kaybolmaların 1988, 1989 ve 1990 yıllarında en üst seviyeye ulaştığını, son aylarda insan hakları krizinin ciddiyetine ilişkin bir farkındalık oluştuğunu ve kişilerin ortadan kaybolması hakkında önerilen yasanın şu an itibariyle onaylanmadığını ifadesinde belirtmiştir.

45. Tanık Luis Alberto Restrepo Moreno, Jesuit papazı olduğunu ve şu anda Ulusal Üniversite'de Siyasal Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nde araştırmacı olduğunu, Kolombiya'da ne adalet yönetimine müdahale ne de insan haklarına karşı herhangi bir politika olduğunu, sıkı bir yasal görüşe göre insan haklarını ihlal edenlerin sadece Devlet'in kurumları olduğunu fakat tüm silahlı siyasi aktörlerin ve tabii ki de gerillaların da bu şekilde görülmesi gerektiğini düşündüğünü, Kolombiya'da adaletin uygulanmasında pek çok problem olduğunu ve 1978'ten 1982'ye kadar Hükümet'in bir şekilde askerî kuvvetlere tam yetki verdiğini ve insan hakları ihlalini sınırlayacak herhangi bir önlemin alınmamış olduğunu ifadesinde belirtmiştir.

46. Tanık, General Juan Salcedo Lora, kendisinin Ordu'nun Genel Müfettişi olduğunu, 1987 itibariyle El Cesar Departmanı'nda bozulmanın oldukça arttığını, paramiliter grupların Hükümet'e yardım ettiğinin söylendiğini fakat aslında çok ciddi problemlere neden olduklarını, önemli çatışmaların San Alberto merkezli olduğunu, Caballero-Delgado'nun ortadan kaybolmasından doksan gün önce, bir grup yargıç, soruşturmacı ve yargı yetkilisinin katliamının söz konusu olduğunu ve gerillaların her tür barbarlığı yaptıklarını, M-19'un, yasaya bağlı olarak, konseylerde ve Oda'da ve Senato'da koltuk sahibi olduğunu, liderinin departmanlardan birinin merkezinde belediye başkanının makamını işgal ettiğini ve M-19 üyelerinin diplomatik görevlere gönderildiğini, gerillaların ölmüş askerlerin üniformalarını aldığını ve ordu yetkililerinin gerillalarla kendi bölüklerini karıştırdığı durumlar olduğunu, gerillaların finansmanları için silah kaçakçılığı ile uğraştığını, Hükümet'in Silahlı Kuvvetler'e emir vererek, yeni kurumlar yaratarak ve Ceza Kanunu'nu değiştirerek insan haklarını korumaya çalıştığını, kendisinin Caballero-Delgado Davası'yla tek ilişkisinin doküman toplama hususuyla ilgili olduğunu, soruşturmanın çok zor olduğunu, soruşturmacıların pek çok riske girdiklerini ve davanın Başsavcılık Bürosu ve alt mahkemelerin elinde olduğunu, eğer onların yerini saptayabilirlerse vücutların mezardan çıkarılmasında tam işbirliği

önerdiğini, Beşinci Tugay Komutası'nın emriyle, Başsavcılık Ofisi'nin 27 Şubat'ta altı soruşturma başlattığını, askerî üslerde tutuklanmış sivillerin hapisane hücrelerinin 1986 veya 1987'den beri yasaklı olduğunu, San Alberto'da paramiliter grupların bulunduğunu ve bu bölgede ordu tarafından işlenen bazı suçlar olduğunu, özel kuvvetlerin kontrgerilla tekniklerde eğitilmiş askerî örgütler olduğunu ve üniformalarını giydiklerini ve sivil kıyafetler içinde çalışmadıklarını, kamu güçlerinde yozlaşma durumları bulunduğunu ve bunlara özel işlem uygulandığını, Disiplin İdaresi Kuralları ve Askerî Ceza Kanunu'nun 1980'lerin ortasından beri var olduğunu ve orada kapsama girmeyen insan hakları ihlalinin bulunmadığını, Caballero-Delgado Davası'nın soruşturmasında bazı tanıkların daha sonradan masum oldukları ortaya çıkan kişileri suçladığını ve randevulara gelmeyen ve ortadan kaybolan tanıklar olduğunu, Yüzbaşı Héctor Alirio-Forero'nun bir disiplin eylemi ile hizmetten ihraç edildiğini ve askerî güçlerin yaklaşık 200,000 sahip ve polislerin 115,000 adama sahip olduğunu ifadesinde belirtmiştir.

V

47. Ayrıca, aşağıdaki kanıtlar duruşma esnasında Mahkeme'ye sunulmuştur:

a. Araştırmacı Ricardo Vargas-López kişisel olarak Savcılık Ulusal Bürosu'nun Teknik Araştırma Kurulu'nun Müdürü olan Doktor Victor Enrique Navarro-Jiménez'e hazırlanmış olduğu 28 Eylül 1992 tarihli (yukarıda geçen 37 no'lu paragraf) raporu sunmuştur. Raporda Gonzalo Arias-Alturo'nun ona aşağıdakileri söylediğini ifade etmektedir:

O ve GONZALO PINZON askerî vazifelerini yerine getirdikten sonra muhbir olarak ordu ile işbirliği yapmışlardır. Aynı şekilde ordu kamuflaj üniformaları giymişler ve devriyelere karışmışlardır. ISIDRO CABALLERO ve yoldaşının tam olarak ortadan kaybolduğu gün, o ve RODRIGUEZ (*metinde aynen*) FONTECHA şube görevlileri olan PLACIDO CHACON-HERNANDEZ ve NORBERTO BAEZ'den oluşan YÜZBAŞI HECTOR ALIRIO FORERO-QUINTERO tarafından kumanda edilen bir devriye ile birlikte. JAVIER PAEZ'i ilk olarak tutuklayan ve sonra bölgedeki başka bir müfrezeden ISIDRO CABALLERO ve MARIA DEL CARMEN SANTANA'yı alan daha sonra onları öldürüp teşhis etmeye söz verdiği ARIAS-ALTURO olarak bilinen bölgede ortak bir mezara gömen bu devriyedir.

b. Barranquilla Bölge Savcısı önünde 24 Kasım 1994 tarihinde Gonzalo Arias-Alturo tarafından verilen ifade Kolombiya Vekili tarafından

gönderilmiştir. Arias-Alturo ifadesinde Ordu'nun Beşinci Tugay Komutanı, General Alfonso Baca-Perillas tarafından yönetilen Morrison Üssü'nde yetkililerin toplantı yaptığını, orada Yüzbaşı Héctor Alirio Forero-Quintero ve adını hatırlayamadığını bir başkasına yetki verilmesine, Arias-Alturo'nun üyesi olduğu bir grup oluşturulmasına, Isidro Caballero-Delgado'nun yakalanmasına karar verildiğini, gerilla şeklinde giyinerek bir otobüs durdurduklarını ve yolcuların dışarı çıkmalarını emrettiklerini, Caballero-Delgado'nun kimlik kartını onu tutuklayan Yüzbaşı Forero'ya gösterdiğini, yolcuların kalanının otobüse geri bindiğini fakat onunla olan kadının da kaldığını, bu ikisini onları bağlayan ve küçük bir kamyona koyan Riverandia Çiftliği'nin paramiliterlerine teslim ettiklerini, onlara işkence edip öldürdüklerini ve Gonzalo ve Einer'in bir mezar kazmayı önerdiklerini, Yüzbaşı Forero'nun Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın gerillalarla bir toplantıda olduklarını söylediğini duyduğunu, onları gömüp gömülü oldukları alanı bilen genç bir adam bulabildiklerini ve Gonzalo öldüğü için bu kişinin Einer olduğunu, emrin Morrison Üssü'nden geldiğini ve tutukluların her birinin kafasına iki el ateş eden kişinin Riverandia Çiftliği'ni yöneten Segundo adında bir paramiliter olduğunu, onlarla giden başka bir Yüzbaşının adının Jorge Enrique García-García olduğunu, operasyonun Ordu'nun Beşinci Tugayı ile koordinasyon halinde yapıldığını, bir çiftçi kadının çiftliğinde Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'yı tutuklamadıklarını, sadece onların o alanda bulunup bulunmadığını kontrol ettiklerini ve askerinin onların orada olduğunu tespit ettiğini çünkü bir muhbirin, onların çiftliğin üstündeki bir alanda bulunan bir okulda toplantıda olduklarını söylediğini ve onların, onun kimliğinin doğrulanması ve nereye gittiklerinin tespit edilmesi için durdurulduklarını belirtmiştir.

c. Tanık Juan Salcedo-Lora, Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolmasına ilişkin soruşturmaya 35 slayt ve on üç fotoğraf getirmiştir. Slaytlar ve fotoğraflar, bu arada, gerillaların ara sıra askerî üniformalar kullandıklarını göstermek üzere getirilmiştir.

d. Tanık Hernando Valencia-Villa, Ulusal Başsavcı tarafından verilen 1993-1994 Kolombiya, İnsan Hakları III No'lu Raporu'nu getirmiştir.

48. Komisyon'un talebi üzerine, Mahkeme Kolombiyalı Hukukçu Bernardo Gaitán-Mahecha'yı, kötü sağlık durumundan dolayı Mahkeme kürsüsüne seyahat edemeyen Kolombiya'daki Rosa Delia Valderrama'nın ifadesini alacak uzman olarak atamıştır (yukarıda bahsi geçen 16 No'lu paragraf). Bu olay üzerine, 18 Mart 1989'da Valledupar İkinci Mobil Cezai Soruşturma Mahkemesi, San Alberto Belediye Temsilcisi'ne ve 22 Ocak 1992'de Adli

Kolluk Teknik Kurulu ve Ulusal Kriminal Müdür Yardımcısı'na vermiş olduğu beyanları okumuşlardır. Onların tam olduğunu onaylamışlardır. İlk beyanda, ifadesinde 7 Şubat 1989'da öğleden sonra saat bir civarında kamuflaj giymiş bir Ordu grubu çiftlikte olduklarını, genç bir adam ve kadının geldiğini ve mafya babası Andrés'ın bir katır bırakıp bırakmadığını sorduğunu ve beyan sahibinin de hayır şeklinde yanıt verdiğini, Ordu grubunun onları yakaladığını, konuşmak için oturduklarını ve öğleden sonra saat dört civarında götürüldüklerini, erkek olanın kırmızı pantolon ve kırmızı bir gömlek ve kadının da mavi kot ve siyah bir gömlek giymiş olduğunu ve gruptaki kişilerin Milli Ordu'dan gibi göründüklerini belirtmiştir. Tanığa Isidro Caballero-Delgado'nun fotoğrafı gösterildiğinde, tutuklanmış olan kişinin o olduğunu söylemiştir. İkinci beyanında askerî grubun üyelerinden birine diğerlerinin "Astsubayım" dediğini eklemiştir. Ayrıca üçüncü beyanında tanık genç adam ve kadın gelmeden yaklaşık on dakika önce bir Ordu grubunun oraya varmış olduklarını ve evin bitişiğindeki köşkte oturuyor olduklarını eklemiştir. Genç adam ve kadın ayrıldıklarında, evden yaklaşık 120 metre uzaklıktaki bir tepede bulunan başka bir grup asker onları yakalamak için koşarak aşağı gelmiştir ve evdekiler de onlara katılmıştır. Evde dört kişi ve tepeden aşağı gelen yaklaşık on beş kişi vardır.

49. Bir önceki ifadesini doğrulamanın yanı sıra, tanık Hükümet temsilcisi tarafından sorulan sorulara yanıt vermiştir. Bu arada ifadesinde evine gelen kişinin bıyığı olmadığı için ona gösterilen fotoğraftakinden farklı olduğunu ve evine gelen askerlerin yüzlerinin kırmızı bir bez parçası ile kapalı olduğunu belirtmiştir. Komisyon Delegasyonu tarafından sorgulandığı sırada, tanık ifadesinde askerlerin öğle vaktinde geldiklerini ve ona gerillalarının silahlarına sahip olup olmadığını sorduklarını ve evi araştırdıklarını belirtmiştir.

50. Hükümet, Savunma Dairesi'nin Şikâyet Kayıt ve İşlem Genel Bürosu yardımcı avukatı önünde 19 Aralık 1994'te Gonzalo Arias-Alturo tarafından verilen ifadenin bir nüshasını göndermiştir, beyan sahibi ifadesinde 3 Ocak 1989'da iki profesyonel kontrgerilla grubun, kendisinin de üyesi olduğu özel bir Delf'n grubunu organize etmek üzere yeniden toplandığını ve grubun Santander Battalion'a bağlı olduğunu, 9 Ocak'ta Morrison Üssü'ne hareket ettiklerini, ve orada bölgedeki operasyonları koordine eden General Alfonso Baca-Perillas'ın onları ziyaret ettiğini, grubun Yüzbaşı Héctor Alirio Forero-Quintero kumandası altında San Alberto'da organize edildiğini, grubun San Alberto ve Morrison arasında deniz kıyısına giden otoban üzerinde bir kasaba olan Minas'a hareket ettiğini ve Yüzbaşı Forero-Quintero'nun onlara görevlerinin, M-19'un Isidro Caballero-Delgado isimli liderini yakalamak olduğunu söylediğini, onlara 6 Şubat'ta Caballero-Delgado'nun bölgede olduğunu ve bir sürü insanın önünde tutuklanmaması gerektiğinin söylendiğini, 4:30 civarında Astsubay Vanegas'ın onlara kendisine Bucaramanga'ya gideceğini söyleyen Caballero-

Delgado ile konuştuğunu söylediğini, 6:30 civarında aynı Astsubay'ın Caballero-Delgado'nun COOPETRAN otobüsüne binmiş olduğunu söylediğini, Yüzbaşı Forero-Quintero'nun otobüsü yakalamak için yolu kapattığını ve Luis Gonzalo Pinzón-Fontecha'nın otobüse bindiğini ve tüm yolcuların inerek kimliklerini göstermesini emrettiğini, Caballero-Delgado'yu teşhis ettiklerinde birlikte seyahat ettiği Maria Del Carmen Santana'yı onunla birlikte tutukladıklarını ve onları paramiliterlere teslim ettiklerini, akşam 11:30 civarında kendisinin Yüzbaşı Forero-Quintero ve diğerleriyle birlikte Riverandia Çiftliği'ne vardıklarını ve Yüzbaşı Jorge Enrique García-García'yı aradıklarını, onu ağızları yapışkan bantla kapatılmış Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana ile bulduklarını ve tutuklanmış başka bir kişinin daha olduğunu, Caballero-Delgado'nun bıyığının bir parçasını çektiklerini, Yüzbaşı Forero'nun soyadını bilmediği paramiliter komutan Segundo'ya tutuklularla ne yapmaları gerektiğini bildiklerini söylediğini, Segundo'nun Vicente Pinzón-Fontecha ve Einer Pinzón-Pinzón'i üç tutukluyu alması için aradığını ve tanığın da onlarla gittiğini, Einer'in kazdığı bazı çukurlara sığabilmeleri için tutukluların bacaklarını kestiklerini ve sonra onları gömdüklerini Yüzbaşı Forero-Quintero'ya bildirdiklerini, Albay Vanegas'ın onlara onunla konuşmuş olduğunun bilgisini verdikten sonra Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın yakalanmasının çiftçi bir kadının evinde değil bir otobüste gerçekleştiğini, çiftçilerin onu orada yakaladığını söylemelerinin nedeninin Vanegas'ın Caballero-Delgado'yu neredeyse otobana kadar eşlik etmesinden dolayı olabileceğini, otobüsteki yakalamanın akşam 6:30-7:00 arasında gerçekleşmiş olduğunu, Segundo'ya, Yüzbaşı Forero'nun ona vermiş olduğu talimatları sorduğunu ve tutukluları öldürüp ortadan kaldırmaları gerektiği şeklinde yanıt verdiğini, üçüncü tutuklunun kim olduğunu bilmediğini fakat Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana ile gömüldüğünü, yaklaşık otuz metre ileride nöbette olduğu için tutukluların ölümüne tanıklık etmediğini ve sadece silah seslerini duyduğunu ve üçüncü tutuklunun bir bıçakla öldürüldüğünü, gömüldükleri yerin bir krokisini çıkarabileceğini fakat Einer Pinzón'in kesin yeri bilen kişi olduğunu, tutuklunun değerli eşyalarının ve kâğıtlarının Yüzbaşı García-García'ya verildiğini, bunun ifadesini tam olarak ilk kez verdiğini ve adil bir duruşma yapılmasını ve kendisinin ve ailesinin güvenliğini istediğini belirtmiştir. Tanık tarafından kaba bir taslak çizilmiş ve imzalanmış ve beyana eklenmiştir.

51. Hükümet 11 Mart 1995'te Bucaramanga Başsavcılığı Ulusal Bürosu Teknik Kurul Kriminal Departmanı tarafından yürütülen soruşturmanın kaydını da göndermiştir. Bu soruşturma kaydına göre, isimsiz bir tanığın ifadesine dayanarak ortadan kaybolmuş iki kişinin kalıntılarının gömülmüş olabileceği olası bir alan seçilmiştir, insan kalıntılarının bulunamadığı dört kazı yapılmıştır ve toprağın düzgün olarak yıllarca herhangi bir müdahale olmadan sıkıştırılmış

olduğunu gözlemlemişlerdir. Alan ölçüldükten ve fotoğraflandıktan sonra teşebbüs tamamlanmıştır. Daha sonrasındaki iki olayda da Hükümet bu kalıntıların yerini teşhis etmek için gerçekleştirilen iki başarısız girişimi rapor etmiştir.

52. Bu Mahkeme tarafından görevlendirilen, Kolombiyalı Hukuk Adamı Gabriel Burgos-Mantilla tarafından alınan ve Amerikalılar Arası Komisyonu Delegeleri, Avukatları ve Hükümet temsilcilerinin katıldığı (yukarıda bahsedilen paragraf 21) yazılı ifadede Gonzalo Arias-Alturo, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın cinayeti hakkında ayrıntıların farklı bir versiyonunu vermiştir.

53. Mahkeme şimdi, konuyla ilgili kanıtlandığını düşündüğü gerçekleri aşağıdaki şekilde belirtecektir:

a. İncelenmekte olan olayların gerçekleştiği yer olan San Alberto (El Cesar) zamanında yoğun olarak ordunun, paramiliterlerin ve gerillaların aktivite bölgesiydi (özellikle Gonzalo Arias-Alturo, Carlos Julio Parra-Ram'rez, Elizabeth Monsalve-Camacho, Armando Sarmiento-Mantilla, ve Juan Salcedo-Lora'nın ifadesi).

b. Hem duruşmada hem de Kolombiya'da ve bu ülkede yürütülen iç hukuk kovuşturmalarında bu Mahkeme önünde verilen ifadelerin çoğunun tutuklama yerleri ve saatleri hakkındaki ayrıntılara göre farklılık göstermesiyle birlikte, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın tutuklanmaları ve ortadan kaybolmalarının Kolombiya Ordusu'na ait kişilerce ve onlarla işbirliği yapan birkaç sivil tarafından gerçekleşmiş olduğuna ilişkin makul bir sonuca varmak için yeterince kanıt mevcuttur (Rosa Delia Valderrama'nın, henüz reşit olmayan Sobeida Quintero'nun, Elida González-Vergel'in, Javier Páez'in ifadesi ve Gonzalo Arias-Alturo'nun beyanları). Altı yıldan fazla bir sürenin geçmiş olması ve Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'dan herhangi bir haber alınamamış olması onların öldüğü sonucunu ortaya koymaktadır.

c. Bu sonuç Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın kaçırılması hususunda Valledupar Kamu Düzeni İkinci Yargıcı önünde yer alan ceza davasından elde edilen verilerle desteklenmektedir. Bu durumda, yargıç bu suçtan sorumlu olma ihtimalini artıran faktörler olduğuna karar verdiği için bir önlem olarak Gonzalo Pinzón-Fontecha, Yüzbaşı Héctor Alirio Forero-Quintero ve Gonzalo Arias-Alturo hakkında önleyici gözaltı hükmü verilmiştir. Daha sonra delil yetersizliğinden salıverilmişlerdir. Ancak Gonzalo Arias-Alturo'nun sonraki beyanlarından dolayı ceza davasının yeniden açılması emredilmiştir.

d. Üstelik, bu suçlananların ve Onbaşı Norberto Báez-Báez'in, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolmasından bir ay sonra gerçekleşen ceza mahkemelerinde ve askerî mahkemelerde başka yasadışı eylemlerden (nitelikli hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve silah kaçakçılığı) ceza aldığı hesaba katılmalıdır. Bu cümleler bahsi geçen askerlerin ve sivillerin birlik halinde suç işlediklerini göstermektedir. Bu kovuşturmada Yüzbaşı Forero tarafından verilen beyanlar, doktorun muayenesi sonucu "*kalıcı paranoyak zihinsel hastalık*" nedeniyle askerî bir hastanede tedaviye ve psikiyatrik muayenelere tabi tutulmasıyla sonuçlanmıştır.

e. Son olarak, Askerî Disiplin Mahkemesi'nde 26 Nisan 1990 tarihli Mahkeme Kararı'nda Yüzbaşı Forero "*[iki] vatandaşın kişisel güvenliği ve hayatlarının garantörü olarak koruyucu yükümlülüğünü yerine getirmediğinden ve bunun askerî birliklerin ellerinde tutuklananların ortadan kaybolmasına yol açmasından dolayı*" –ki bu olay Isidro Caballero-Delgado and Maria del Carmen Santana'nın ortadan kayboldukları bölgenin yanındaki bölgede bir yıl önce gerçekleşmiştir– Kolombiya Ordusu'ndan sonunda atılmıştır.

f. Diğer taraftan bu Mahkeme, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın tutuklanmaları esnasında herhangi bir işkenceye ya da insani olmayan bir uygulamaya maruz kaldıklarını göstermeye yetecek kadar kanıt bulamamıştır. Çünkü bu suçlama sadece Elida González-Vergel ve Gonzalo Arias-Alturo'nun şüpheli ifadesine dayanmaktadır, diğer tanıkların beyanları ile doğrulanmamıştır.

VII

54. Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın tutuklanması ve ortadan kaybolmasının Kolombiya Ordu mensupları ve asker gibi davranan siviller tarafından gerçekleştiği saptanınca, uluslararası hukuk normlarına göre Hükümet'in Sözleşme'yi ihlal edip etmediğine ilişkin karar verilmelidir.

55. Sözleşme'nin 1(1) No'lu Maddesi uyarınca, Taraf Devletlerin Sözleşme'de tanınan haklara ve özgürlüklere saygı göstermesi ve yargılamaya konu olan herkese özgür ve tam bir uygulama temin etmeleri zorunludur.

56. Mahkeme *Velásquez Rodriguez ve Godinez Cruz* Davalarında yukarıda bahsedilen Madde'yi aşağıdaki şekilde yorumlamıştır:

1(1) No'lu Madde, Sözleşme tarafından tanınan insan haklarının ihlalinin bir Taraf Devleti'ne atfedilip edilemeyeceğini belirlemek için gereklidir. Aslına bakılırsa bu madde Taraf Devletlere Sözleşme tarafından tanınan haklara saygı duyma ve bu hakları garanti etme gibi esaslı bir görev yüklemektedir. Herhangi bir kamu yetkilisinin ihmali veya eylemi sonucunda uluslararası yasalarla güvence altına alınan bu hakların bozulması, Sözleşme tarafından sunulan koşullarda sorumluluk varsayan Devlet'e isnat edilebilir bir eylem oluşturmaktadır (*Velásquez Rodriguez*, 29 Temmuz 1988 Tarihli Karar . C Serisi No.4, paragraf 164; *Godinez Cruz Case*, 20 Ocak 1989 Tarihli Karar. C Serisi No. 5, paragraf 173.)

1(1) No'lu Madde uyarınca Sözleşme tarafından tanınan hakları ihlal eden herhangi bir kamu yetkisinin kullanımı yasadışıdır. Ne zaman bir Devlet organı, resmî ya da kamu tüzel kişiliği bu haklardan birini ihlal ederse, bu Sözleşme'de koyulan haklara ve özgürlüklere saygı duyma görevinin bozulduğunu gösterir. (Sırasıyla *a.g.e.*, paragraf 169 ve paragraf 178.)

Dolayısıyla ilke olarak, Sözleşme tarafından tanınan hakların ihlali, kamu otoritesi ve konumlarının verdiği yetkileri kullanan kişiler tarafından gerçekleştiğinde Devlet'e isnat edilebilir. Ancak, bu ne bir Devlet'in sorumlu olduğu tüm insan hakları ihlali davalarını ne de Devlet'in önlemekle, soruşturmakla ve cezalandırmakla yükümlü olduğu tüm durumları tanımlar. İnsan haklarını ihlal eden ve ilk olarak bir Devlet'e doğrudan isnat edilmeyen yasadışı bir eylem (örneğin, özel bir kişinin eylemi olduğundan ya da sorumlu kişinin tanımlanmamasından dolayı) eylemin kendisinden dolayı değil fakat Sözleşme'nin gerektirdiği gibi ihlali önleme ya da karşılık vermede gereken çalışma eksikliğinden dolayı Devlet'in uluslararası sorumluluğuna yol açabilir. (Sırasıyla *a.g.e.*, paragraf 172 ve paragraflar 181-182.)

57. Görülmekte olan davada, Kolombiya, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın tutuklanması ve ortadan kaybolmalarından, kusursuz olmamakla birlikte, sorumlu olanları bulmak ve tasdik etmek için uzatılmış adli bir tahkikat üstlenmektedir ve bu kovuşturmalar kapanmamıştır.

58. Mahkeme yukarıda bahsi geçen davalarda aşağıdaki şekilde hüküm vermiştir,

Belli durumlarda, bir bireyin haklarını ihlal eden eylemleri araştırmak zor olabilir. Önleme görevi gibi araştırma görevi, sadece soruşturma tatmin edici bir sonuç doğurmadığından ihlal edilmez. (*Velásquez Rodriguez Davası*, yukarıda geçen 56, paragraf 177; *Godinez Cruz Davası*, yukarıda geçen 56, paragraf 188.)

Bununla beraber, Sözleşme’de tanınan hakları tam olarak temin etmek için, Hükümet’in bir soruşturma üstlenmesi ve bu suçlulara yaptırım uygulamaya çalışması yeterli değildir. Daha ziyade bu Hükümet aktivitesinin, bu davada gerçekleşmeyen zarar görmüş tarafın zararının karşılanmasıyla sonuçlanması gereklidir.

59. Dolayısıyla, Kolombiya temsilcileri tarafından yapılan ihlallerin sonuçlarını iyileştirmediğinden Sözleşme’nin yukarıda bahsi geçen 1(1) No’lu Maddesi’nin bunu etkilediği yükümlülüklerle uyamamış olur.

60. Yukarıda rapor edilen ifadede adı geçen bireylere düşen sorumluluğa gelince, Mahkeme, bu Kolombiya yetkililerinin sorumluluğunda olduğundan fikrini açıklayamaz. Bu Mahkeme’de şu kararlar alınmıştır:

Sözleşme ile korunan insan haklarını ilgilendirdiği kadarıyla burada verilen organların yargı kararı bireylerinkinden ziyade özellikle devletlerin uluslararası sorumluluklarına işaret eder. (Sözleşme’yi İhlal Edecek Şekilde Kanunların Uygulanması ve Nesri için Uluslararası Sorumluluk -Amerikalılar Arası İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 1. ve 2. Maddeleri-,9 Aralık 1994 Tarihli OC-14/94 İstisari Görüşü, A Serisi, No. 14, paragraf 56.)

VIII

61. Kolombiya’ya atfedilen Sözleşme’nin diğer hükümlerinin ihlaline ilişkin olarak bu Mahkeme aşağıdakilere karar vermiştir.

62. Komisyon, Kolombiya’nın Sözleşme’nin 2. Maddesi’ni ihlal ettiğini ileri sürmektedir. Ancak, bu Mahkeme, Kolombiya’da Sözleşme’nin sunduğu hakları ve özgürlükleri yürürlüğe koymak için gereken, yasamayla ilgili veya diğer önlemlerin eksik olduğunu bulmamıştır. Sonuç olarak, 2. Madde’nin ihlali söz konusu değildir.

63. Kolombiya’nın, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana’nın yasadışı tutuklanmasından ve varsayılan ölümünden sorumlu olduğuna karar verildiği göz önüne alınarak, Sözleşme’nin 7. ve 4. Maddelerinde belirtildiği gibi kişisel özgürlük ve yaşam haklarının ihlalleri Kolombiya’ya isnat edilebilir.

64. Bu davada ismi geçen kişilerin yakalanması ve varsayılan ölümleri arasındaki kısa süreye bakıldığında Mahkeme, Sözleşme’nin 8. Maddesi’nde yer alan adli güvencelerin uygulanması için herhangi bir fırsat olmadığına ve dolayısıyla da bu Madde’nin ihlalinin söz konusu olmadığına karar vermiştir.

65. Mahkeme, tutuklanmış olanların insani olmayan muameleye maruz kaldıklarını veya işkence gördüklerini gösteren kanıtların yetersiz olmasından dolayı Kolombiya’nın, Sözleşme’nin 5. Maddesi’nde belirtildiği gibi insani muamele hakkını ihlal etmediği sonucuna varmıştır.

66. Adli korumayı ilgilendiren Sözleşme'nin 25. Maddesi'ne gelince, Isidro Caballero-Delgado adına Maria Nodelia Parra-Rodriguez tarafından dosyalanmış *habeas corpus* Bucaramanga birinci baş hâkimi tarafından işleme alındığı için Mahkeme bu Madde'nin ihlal edilmediğine karar vermiştir. Bucaramanga'nın Beşinci Tugay Komutanı, Bucaramanga Model Hapishanesi müdürü, DAS ve Adli Kolluk Isidro Caballero-Delgado'nun söylenen yerlerde bulunmadığını söylemeleri nedeniyle bu kanun yolunun başarılı olmadığı gerçeği adli koruma güvencesinin ihlalini oluşturmaz.

67. Son savunma metninde, Komisyon Mahkeme'nin,

Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin 26. Maddesi uyarınca *pacta sunt servanda* ilkesine dayanarak, Hükümet'in, Amerikalılar Arası Komisyon'un yaptığı tavsiyelere kasten uymayarak 1(1) No'lu Madde ile birlikte okunan Amerika Sözleşmesi'nin 51(2) ve 44 No'lu Maddelerini ihlal ettiğini duyurmasını talep etmiştir.

Bu bağlamda birkaç hükümde ve istişari görüşte bu Mahkeme'nin Sözleşme'nin 50. ve 51. Maddelerinin anlamını yorumladığını belirtmek yeterlidir. 50 No'lu Madde, Devlet'e iletilen bir taslak rapor hazırlanmasını temin eder dolayısıyla Devlet Sözleşme'nin önerilerini ve tavsiyelerini alabilir. İkinci hüküm, üç aylık süre içerisinde mesele çözüme kavuşturulmazsa ya da karar için Mahkeme'ye sunulmazsa Komisyon'un nihai bir rapor oluşturmasını sağlar. Dolayısıyla, eğer konu Mahkeme'nin karar vermesi için gönderilirse, bu henüz görülen bir dava olduğundan, ikinci bir rapor düzenleme yetkisi yoktur.

Mahkeme'nin kesin hükmünde, Amerika Sözleşmesi'nin kullandığı "tavsiyeler" terimi Viyana Antlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin 31(1) No'lu Maddesi uyarınca olağan toplantıya uygun olacak şekilde yorumlanmalıdır. Bu nedenle, bir tavsiye, uyulmamasının Devlet sorumluluğu yarattığı zorunlu bir adli karar karakterine sahip değildir. Tarafların ona özel bir anlam yüklemeyi amaçladığı mevcut Sözleşme'de herhangi bir kanıt olmadığından, Viyana Sözleşmesi'nin 31 (4) No'lu Maddesi uygulanamaz. Sonuç olarak, Devlet zorunlu olmayan bir tavsiyeye uymayarak uluslararası bir sorumluluk doğurmaz. Amerika Sözleşmesi'nin 44 No'lu Maddesi'ne gelince, Mahkeme, Komisyona dilekçe sunma hakkına işaret ettiğini ve Devlet'in yükümlülükleriyle bir bağlantısının olmadığını ortaya koyar.

68. Mahkeme Sözleşme tarafından korunan insan haklarının ihlal edildiğini tespit ettiğinden, Sözleşme'nin 63 (1) No'lu Maddesi uyarınca zarar gören tarafa adil bir tazminat ödenmesine ve bu hakların ihlalini oluşturan durumun ya da önlemin neden olduğu zararın karşılanmasına karar verilmelidir.

69. Devam etmekte olan davada, tazminatlar Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolmasını inceleyen adli kovuşturmaların

sürmesini ve Kolombiya yerel mevzuat uyarınca sorumlu olanların cezalandırılmasını kapsar.

70. Komisyon tarafından talep edilen maliyetlere gelince, Mahkeme aşağıdakileri belirtmiştir:

Komisyon maliyetlerin değerlendirilmesiyle kendi iç çalışmasının sonucu olarak ortaya çıkan harcamaları talep edemez. Amerika sisteminin insan hakları organlarının işletimine, yıllık katkıları sayesinde Üye Devletler tarafından fon sağlanmaktadır. (*Aloeboetoe ve Diğerleri*. Dava, Tazminatlar -*Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi 63(1) No'lu Madde-*, 10 Eylül 1993 tarihli Hüküm. C Serisi No. 15, paragraf 114; *Neira Alegria ve Diğerleri*. Dava, 19 Ocak 1995 Tarihli Hüküm, C Serisi No. 20, paragraf 87.)

71. Bu kovuşturmayla ilgili olarak, maktullerin akrabaları tarafından Kolombiya yetkilileri önünde yasal olarak ortaya konulan masrafların ödenmesi ve tazminatın verilmesi hususunda, Mahkeme bu masraflardan Devlet'in yükümlü olduğuna karar vermiştir. Mahkeme'nin tutarı sabitleyecek kadar kanıtı olmadığından tazminat ve masraf evresi başlamıştır.

72. DOLAYISI İLE

MAHKEME

Bire karşı dört oyla

1. Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana aleyhine Kolombiya Cumhuriyeti'nin, Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 1(1) No'lu Maddesi ile birlikte okunan 4. ve 7. Maddelerde yer alan kişisel özgürlük ve yaşam haklarını ihlal ettiğine karar vermiştir.

Muhalefet eden Hâkim Nieto-Navia.

Bire karşı dört oyla

2. Kolombiya Cumhuriyeti'nin Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5. Maddesi'nde yer alan insani muamele hakkını ihlal etmiş olduğuna karar vermiştir.

Muhalefet eden Hâkim Pacheco-Gómez

Oybirliği ile

3. Kolombiya Cumhuriyeti'nin Sözleşme'nin sağladığı hakları ve özgürlükleri, adil bir duruşma hakkını ve hakların adli korumasını yürürlüğe sokacak önlemleri edinme görevine ilişkin olarak Amerika

İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2., 8. ve 25. Maddelerini ihlal ettiğine karar vermiştir.

Oybirliği ile

4. Kolombiya Cumhuriyeti'nin Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 51(2) ve 44. Maddelerini ihlal ettiğine karar vermiştir.

Oybirliği ile

5. Kolombiya Cumhuriyeti'nin bahsi geçen şahısların ortadan kaybolmalarına ve tahmini ölümlerine dair adli muamelelere devam etmekle ve iç yasalara göre cezayı uzatmakla yükümlü olduğuna karar vermiştir.

Bire karşı dört oy ile

6. Kolombiya Cumhuriyeti'nin, bu muamelelere ilişkin olarak, Kolombiya yetkilileri önünde, kurbanların akrabalarına adil bir tazminat ödemekle ve eylemlerinden kaynaklanan masrafların tazminatını vermekle yükümlü olduğuna karar vermiştir.

Muhalefet eden Hâkim Nieto-Navia.

Bire karşı dört oy ile

7. Tazminat tutarı ile biçiminin ve masrafların geri ödenmesinin bu Mahkeme tarafından belirlenmesine ve bu nedenle, buna uygun düşen uygulamaların devam etmesine karar vermiştir.

Muhalefet eden Hâkim Nieto-Navia.

Özgün dili İspanyolca olmak üzere İspanyolca ve İngilizce olarak yapılmıştır. 8 Aralık 1995 tarihinde Kosta Rika, San Jos'ta yapılan açık duruşmada okunmuştur.

Héctor Fix-Zamudio

Başkan

Hernán Salgado-Pesantes, Rafael Nieto-Navia

Alejandro Montiel-Arguello, Máximo Pacheco-Gómez

Manuel E. Ventura-Robles

Kâtip

Emredildiği üzere,
Héctor Fix-Zamudio
Başkan
Manuel E. Ventura-Robles
Kâtip

HÂKİM NIETO-NAVIA'NIN KARŞIT GÖRÜŞÜ

Sorumlu olanların resmî emirler altında davranmış oldukları veya bunun Kolombiya Ordusu'nun bir eylemi olduğu kanıtlanmamış olmasına rağmen ve kayıtların birinden aksi yönde bir sonuç çıkarıldığı halde (görünen o ki bu kurbanları kaçıran kişiler gerilla kıyafeti giymekteydiler ancak askerî bir üniforma ile gerilla üniforması arasındaki fark net değildir ve Yüzbaşı Forero-Quintero, birliğinin birkaç üyesinin otoban inşa ederken gerillaların elinde suikaste uğraması sonucu yaşadığı psikolojik travmadan kaynaklı paranoyadan dolayı askerî bir hastanede birkaç ay tedavi görmüştür), Mahkeme, bir Ordu görevlisi ve alt görevlisi ile gizli anlaşma içindeki bir paramiliter grubun ellerinde Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolduğu ve öldüğü sonucuna varmayı yerinde bulmuştur. Uluslararası yasalardaki modern eğilimlere göre aşağıda imzası bulunan hâkim, bu olaya karışanların kendi inisiyatifiyle hareket ettiği durumları maruz görmeyerek bunların Devlet'in onayıyla işlenmiş yasadışı eylemler oluşturduğu sonucunu çıkarmaktadır.

Bu işe karışmış olanları araştıran ceza yargıcı onları beraat ettirmiştir çünkü onları suçlamak için kullanılacak kanıt zayıf ve tesadüfidir. Bir analiz örneği olan bu karar, birinin, belki de, suçlanan kişinin Kolombiya yasaları ve Sözleşme gereğince masumiyet karinesi ve usul haklarını ihlal etmiş olduğunu düşünmesine neden olur. Aynı kişilerden alınan ifadeler –ki bu ifadeler de her zaman ilk ifadelerle tutarlılık göstermemektedir– ve önceki ifadelerini kabul etmeyen Gonzalo Arias-Alturo'nun ifadesi haricinde bu Mahkeme bu hâkim tarafından düşünülenin ötesinde ek bir kanıtla sahip değildir.

Ancak, burada, Mahkeme'nin belirttiği gibi (*Velásquez Rodriguez Davası*, 29 Temmuz 1988 tarihli Karar. C Serisi No. 4, 134. ve 135. paragraflar; *Godinez Cruz Davası*, 20 Ocak 1989 tarihli karar, C Serisi No. 5, 140. ve 141. paragraflar), Sözleşme'nin ihlalinden Devlet'in uluslararası sorumluluğu olduğu varsayımını ele alıyoruz, cezai sorumluluğunu değil. Sonuç olarak, analiz edilmesi gereken şey Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın bu işe karışmış olanlara cezai mesuliyet yaratabilecek, Mahkeme tarafından bir çalışma hipotezi olarak kabul edilen şartlar altında öldürülüp

öldürülmediği değil, Kolombiya'nın Sözleşmeyi ihlal edip etmediğidir. Yani, koşulların Sözleşme'de tanınan bir hakkı ihlal eden bir eyleme dayanarak oluşup oluşmadığı, bu Devlet'e isnat edilerek uluslararası sorumluluk oluşturabilir (*A.g.e.*, paragraf 160 ve paragraf 169, sırasıyla). 60. paragrafta, Mahkeme, burada söylediklerimi tam olarak onaylayan İstişari Görüş OC-14/94'e atıfta bulunmaktadır. (Sözleşme'nin İhlali'nde Yasaların Yürürlüğe Girmesi ve Yayılması için Uluslararası Sorumluluk (*Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi 1. ve 2. Maddeler*), 9 Aralık 1994 tarihli İstişari Görüş OC-14/94. A Serisi No. 14, paragraf 56.)

Daha önceki bir davada, Mahkeme şöyle belirtmiştir

1(1) No'lu Madde, Sözleşme tarafından tanınan insan haklarının ihlalinin Taraf bir Devlet'e isnat edilebilir olup olmadığını belirlemek için gereklidir. Aslında, bu madde Taraf Ükelere Sözleşme'de tanınan haklara saygı duyma ve bunları garantiye alma temel görevini yükler. Uluslararası hukuk kurallarına bağlı olarak, bu haklardan herhangi birinin bir kamu otoritesinin ihmeline ya da eylemine dayanarak zarar görmesi Devlet'e isnat edilebilir bir eylem oluşturur ki bu durum Sözleşme tarafından sunulan koşullarda sorumluluk kabul edilir. (*Velásquez Rodriguez Davası*, paragraf 164 ve *Godinez Cruz Davası*, paragraf 173.)

Mahkeme'nin başvurduğu "uluslararası hukuk kuralları" tabii ki de genelde Devletlerin uluslararası sorumluluğunu düzenleyen ve özelde insan hakları konusunu oluşturan ilkelerdir.

Uluslararası Devlet sorumluluğuna ilişkin teoriler alimlerce iyi bilinmektedir. Bu teoriler, insana özgü psikolojik unsurların Devlet'e yüklendiği Grotius'un "hata teorisinin yükümlülüğü"nden beri evrilmektedir. Bu teori o zaman moda olan, Devlet'in yöneticisiyle birlikte tanımlanmasından kaynaklanmıştır. Daha sonra, sorumluluk yaratan eylemlerin yasaya aykırı olmakla kalmayıp Devlet'e de isnat edilebilir olduğu "nedensel yükümlülük teorisi" gelmiştir. Yasaya aykırı eylem ve Devlet eylemi arasındaki nedensellik ilişkisinin Devlet sorumluluğu yaratmak için yeterli olmasına bakılarak risk teorisi es geçilmektedir. Uluslararası Yasa Komisyonu kodifikasyonları bu son tezi kabul etmemektedir. Devletin uluslararası sorumluluğuna ön koşul olarak, isnat edilebilirliğin gerektiğini ileri sürerler.

İnsan hakları antlaşmalarını teyit etmede, Devletler, Devlet eylemi ve korunan hakkın ihlali arasındaki yalnızca nedensellik ilişkisinin uluslararası sorumluluk yarattığını kabul etme aşamasına varmamıştır. Bu sebepten, görülmekte olan davanın analizi, uluslararası yargıya taşınırken bu Mahkeme tarafından yorumlandığı gibi Sözleşme'nin 1(1) ve 2. Maddeleri altında Devletler tarafından kabul edilen görevlerden ve bu hakların içeriğinden ayrılamaz.

Korunan belli başlı hakların Devlet eylemine yakından bağlı olduğu ve Devlet tarafından olmadıkça ihlal edilemeyeceği bellidir. Örneğin, Sözleşme’yi kabul ederken, bir yasanın çıkartılması, Devlet’in varsaydığı görevlerle çatışırsa sadece Devletler yasaları çıkartabildiği için bu Sözleşme’yi ihlal eden bir Devlet eylemi olur. Fakat bu hipotez altında bile, Mahkeme’nin de çoktan belirtmiş olduğu gibi bir yasanın yayılması tek başına uluslararası sorumluluk yaratmaz, bilakis uygulanmalıdır ve “spesifik bireylerin özgürlüğü ve korunan hakları”nı etkilemelidir. (*Sözleşme’nin İhlali’nde Yasaların Çıkartılması ve Yürürlüğe Girmesi için Uluslararası Sorumluluk*, paragraf 58(1) ile kıyaslayın.)

Mahkeme, Sözleşme’nin 1(1) No’lu Madde’sini yorumlarken aşağıdakilere karar vermiştir.

Sözleşme tarafından tanınan hakların ihlalinin hükümetin desteği ya da rıza göstermesiyle gerçekleşip gerçekleşmediği ya da Devlet’in eylemin gerçekleşmesini önlemek veya sorumlu olanları cezalandırmak için önlem almadan eyleme izin verip vermediği belirleyicidir. Dolayısıyla, Mahkeme’nin görevi, ihlalin, Sözleşme’nin 1(1) No’lu Maddesi gereğince Devlet’in bu hakları garanti altına alma ve saygı gösterme görevini yerine getirememesi sonucunda gerçekleşip gerçekleşmediğine karar vermektir (*Velásquez Rodriguez Davası*, paragraf 173 ile kıyaslayın ve *Godinez Cruz Davası*, paragraf 183 ile kıyaslayın). [Mahkeme’nin eklediği gibi] Devlet’in insan hakları ihlallerini önlemek ve yargı gücü dahilinde yapılan ihlallerin ciddi bir araştırmasını yapmak için, kullanma yetkisinin olduğu tüm yöntemleri kullanmak, sorumlu olanları tespit etmek, uygun cezayı vermek ve maktule yeterli tazminat temin etmek için yasal bir görevi vardır (*A.g.e.*, paragraf 174 ve paragraf 184, sırasıyla).

“Makul” kelimesi önleme görevini vasıflandırır ve Mahkeme tarafından şu ifade dile getirildiğinde açıklanmıştır "Devlet insan haklarının kötüye kullanılmasını önlemek zorundayken, *özel bir ihlalin var olması, başlı başına önleyici önlemlerin alınmasında başarısızlığa uğrandığını kanıtlar*" (*A.g.e.*, paragraf 175 ve paragraf 185, sırasıyla). Bir ihlalin olması Devlet’in bunu önleyememiş olduğunu söylemek için yeterli değildir. Sözleşme’yi bu bakımdan yorumlamak açık şekilde, Devletlerin kabul ettiğinden fazlasıdır çünkü korunan bir hakkı ihlal eden Devlet eyleminin, Devlet’in karşılık vermesi için mevcut olduğu anlamına gelebilir. Bu, ne eksik ne fazla, koruyucu organlar olarak Komisyon ve Mahkeme’nin fonksiyonlarının, eylemin gerçekleşip gerçekleşmediği konusunda karar beyan etmekle sınırlı olmadıkça kullanışsız olduğu anlamına gelebilir. Aynı zamanda uluslararası korumanın iç hukuk koruması ile tamamlayıcı olduğu fakat bunun aksine otomatik olarak işlediği

anlamına gelebilir. Bu iki varsayımdan hiçbiri Amerika Sözleşmesi altında doğru değildir.

Bu nedenle,

Bu önleme görevi, insan haklarının korunmasını ve herhangi bir ihlal gerçekleştiğinde bunun sorumlularının cezalandırılmasını ve maktullerin zararlarının karşılanmasını sağlayan yasal, siyasi, idari ve kültürel araçların tamamını kapsar (A.g.e.).

Bu davanın kaydı, bu nitelikten kaynaklı eylemleri önleyecek “makul” adımların mevcut olmadığını veya bu adımlar mevcutsa da atılmamış olduklarını kanıtlamaz. Diğer taraftan, kayıt, tetkik edilmekte olan olayın, daha sonradan zihinsel rahatsızlıkları olduğu söylenen bir memurdan kaynaklandığı izlenimini vermektedir ki bu da kesinlikle mevcut olan muhtemel koruma önlemlerinin ötesindedir.

Devletin görevleri sadece önlemekle sınırlı değildir ayrıca gerçeklerin araştırılmasını da içerir, öyle ki “*eğer devlet aygıtı, hak ihlalinin cezasız kalacağı şekilde hareket ederse ve maktulun zararları tam olarak karşılanmazsa Devlet bu kişilerin bu hakları, yargılama yetkisi dahilinde özgürce ve tam olarak kullanılmasını sağlama görevini yerine getiremekte başarısız olmuştur*” (A.g.e., paragraf 176 ve paragraf 187, sırasıyla). Mahkeme şöyle beyan etmiştir,

Belli başlı durumlarda, bireyin haklarını ihlal eden eylemlerin araştırılması zor olabilir. Önleme görevi gibi araştırma görevi de sadece soruşturma tatmin edici bir sonuç vermediğinden ihlal edilmez. Ama yine de, sadece yararsız olduğu önceden belirlenmiş bir formalite olarak değil, ciddi bir şekilde üstlenilmelidir. Bir araştırmanın bir hedefi olmalıdır ve Devlet tarafından kendi yasal görevi olarak kabul edilmelidir, hükümet tarafından yürütülen etkili bir hakikat soruşturması/araştırması olmadan, şahsi çıkarlara dayanan, maktulun veya ailesinin inisiyatifiyle ya da onların kanıt bulma talebiyle atılmış bir adım olmamalıdır. İhlal için sonunda hangi kurumun sorumlu bulunduğu gözetilmeksizin bu doğrudur. Sözleşme’yi ihlal eden özel tarafların eylemlerinin ciddi olarak araştırılmadığı yerde, Devleti uluslararası düzlemde sorumlu kılarak bu taraflara hükümet tarafından bir bakıma yardım edilir (A.g.e., paragraf 177 ve paragraf 188 sırasıyla).

Bu davada Hükümet Mahkeme’ye, bu Mahkeme’ye insan hakları ihlalinin bu işe karışan kişilerin ellerinde gerçekleştiği sonucuna varmasına olanak sağlayan Gonzalo Arias-Alturo’nun ifadesine dayanarak şimdi yeniden açılan binden fazla sayfalık kayıtların kopyalarını göndermiştir.

Bu dokümanlara dayanarak iç prosedürler aşağıdakileri kapsamaktadır:

a. İhzar (*habeas corpus*) emri:

Caballero-Delgado'nun yoldaşı Maria Nodelia-Parra tarafından Bucaramanga Asliye Mahkemesi huzurunda 10 Şubat 1989 tarihinde itiraz edilmiştir. Aynı tarihte ve “bir kişinin çeşitli sebeplerden Devlet'in kurumlarında ve teşkilatlarında tutulabildiği” bilgisi alındıktan sonra yargıç, Caballero'nun özgürlüğünün, Devlet'in kurumlarınca alıkonulmadığı sonucuna varmıştır. Üstelik, yargıca göre, bir *habeas corpus*'a Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca en yakın ağır ceza mahkemesi önünde karşı çıkılmalıdır, dolayısıyla davacı, Genel ya da Bölgesel Ulusal Savcılık Bürosu gibi başka bir kuruma başvurmuş olmalıdır. Ancak eylem için Savcılık Bürosu'na tüm belgeler yargıç tarafından bizzat gönderilir (s. 392, Ceza Kanunu I).

b. Alt ceza mahkemesinde araştırma:

Maria Nodelia-Parra'nın sözlü şikâyeti göz önüne alındığında 12 Mart 1989'da, o zaman doğrudan suçlanan hiçbir taraf olmamasına rağmen İkinci Mobil Cezai Soruşturma Mahkemesi huzurunda cezai bir kovuşturma açılmıştır. 12 Temmuz 1989 ve 4 Nisan 1990'da gerçekleştirilen zanlı teşhislerinde Caballero-Delgado ve Santana'nın kaybolması olayının sözde tanıklarından biri olan Javier Páez, aynı bölgenin yerlileri olduklarından daha önceden bildiği Luis Gonzalo Pinzón-Fontecha'yı teşhis etmiştir. Aynı zamanda onu ilk önce başkasıyla karıştırdıktan sonra Gonzalo Arias-Alturo'yu teşhis etmiştir. Bu adamların her ikisi de çeşitli gaz istasyonlarına ve otoyol bilet gişelerine saldırdıkları için Yüzbaşı Forero-Quintero ve Sergeant Bez ile birlikte yakalanmışlardır.

Valledupar İkinci Asayiş Mahkemesi 1 Ağustos 1989'da suçun araştırılması için bir mahkeme emri vermiştir. Pinzón-Fontecha'nın Yüzbaşı Héctor Alirio Forero-Quintero, İkinci Sınıf Onbaşı Norberto Báez-Báez, ve Gonzalo Arias-Alturo ile başka bir davada yakalanmış olduğu göz önünde bulundurularak, Mahkeme onları Isidro Caballero-Delgado'nun ortadan kaybolması ile bağlantılandırmıştır ve Norberto Báez-Báez haricinde hepsine karşı bir tutuklama emri çıkartmıştır.

11 Eylül ve 20 Eylül 1990 kararları ile bu kovuşturmada adı geçenlerin hepsi beraat etmiştir ve hemen salıverilmeleri emredilmiştir. Dava 3 Ekim 1990'da kapanmıştır.

12 Mart 1992'de, cezai kovuşturma bu sefer 17 Ekim 1989'da yemin edilmemiş bir beyanda abisi Gonzalo Pinzón-Fontecha tarafından suçlanan Carlos Julio Pinzón-Fontecha'ya karşı yeniden açılmıştır. Dosyadaki bilgilere göre, Carlos Julio Pinzón-Fontecha 29 Mayıs 1989'da ölmüştür.

4 Ekim 1994'te, davacı Milli Genel Savcı'nın bir yetkilisi olan Doktor Ricardo Vargas-López tarafından Askerî Güçler için Kamu Savcısı Delegatesi önünde

verilen ifadeye dayanarak davanın yeniden açılmasını talep etmiştir. Araştırma Bölümü'nün Başkanı olarak yürüttüğü soruşturmanın parçası olarak, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolması ve kaçırılması suçları komisyonunda onu ve diğerlerini suçlayan gerçekleri ona söyleyen Gonzalo Arias-Alturo'yu sorguya çektiğini bildirmiştir. Araştırmadan yükümlü olan Bölge Savcılık Ofisi Gonzalo Arias-Alturo'ya karşı 19 Mayıs 1995'te bir tutuklama emri çıkarmıştır. Bu işe karışmış diğerlerine karşı bir emir vermektен geri durulmuştur. Mahkeme kanıt toplamaya devam etmiştir ve böyle yaparak Arias-Alturo tarafından tanımlanmış sahada bedenleri bulmak için yeni bir teşebbüste bulunmuştur. Bu teşebbüs de başarısız olmuştur.

c. Askerî Ceza Dava Süreci

27 Şubat 1989'da, 26. Askerî Cezai Soruşturmalar Mahkemesi önünde birincil soruşturma işlemleri Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'yı kaçırmaktan sorumlu olanları tespit etmek üzere başlatılmıştır. Bu araştırma, *“doğrudan ve genel olarak, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'yı 7 Şubat 1989'da Guaduas Bölgesi'nde tutuklamalarından ötürü (ki hala kayıplardır) Morrison Üssü'nün askerlerini suçlayan”* gazete makalelerinin yayımlanmasından dolayı Santander Piyade Taburu Komutanı, Yarbay Diego Velandia'dan gelen emirler altında başlamıştır.

Bu soruşturmanın parçası olarak olayların yaşandığı sırada hizmet veren birimdeki personel sorgulanmıştır. 7 Şubat 1989'da Morrison Üssü'nden bir grup tarafından operasyon yapılıp yapılmadığını belirlemek için bazı teftişler de yapılmıştır. Maria Nodelia Parra'dan, soruşturulmakta olan olaylarla ilgili olarak yeminli bir ifade vermesi istenmiştir fakat o ortadan kaybolmuştur. Aynı zamanda Valledupar Kriminal Araştırma Ofisi ve San Alberto Belediye Temsilcisi tarafından tamamlanan soruşturmalara ilişkin bu dokümanlar talep edilmiş ve dosyaya eklenmiştir.

6 Haziran 1989'da, Yukarıda bahsi geçen 26. Mahkeme, Caballero-Delgado ve Santana'nın ortadan kaybolmasıyla ilgili ilk tahkikatı askıya almaya ve daha sonra birisi suçlanırsa soruşturmaya devam edilebilir diye etki altında kalmadan geçici olarak davayı kapatmaya karar vermiştir.

Kimse Kolombiya Cumhuriyeti'ne araştırmada ihmali veya miskinliği olduğu şeklinde ithamda bulunamaz. Üstelik, ceza yargıçlarının uygulaması gereken kuralların, suçlananların adına şüphelerin giderilmesini gerektirdiğini farz edersek bu işe karışmış olanların ilk celsede beraat etmeleri onlar ve Kamu Gücü arasında “gizli anlaşma” olduğu anlamına gelmez. Aynı zamanda yargıçların bağımsız olmadığını gösterdiği anlamına da gelmez.

Tazminat verme görevi haricinde, Mahkeme'nin bu kararında, Kolombiya Cumhuriyeti'nin Sözleşme'yi ihlal ettiğini kanıtlayan yasal analiz eksiktir. Yani, Mahkeme, yalnızca devletlerin Sözleşme'ye taraf oldukları zaman onay verdikleri uygulamaların değil aynı zamanda daha önce atıf yapılan içtihadın da ötesine geçerek “**risk teorisi**”nin basit ve saf bir uygulamasını gerçekleştirmiştir.

Tazminat verme görevi ne iç hukukta ne de uluslararası hukukta özerktir. Yani, tazminat koymak için ilk önce Sözleşme'nin ihlal edildiğini göstermek gereklidir. Mahkeme daha önce *Velásquez Rodriguez ve Godinez Cruz* Davalarında şöyle belirtmiştir "*Devlet'in önlemek için... ciddi bir soruşturma yürütmek için... sorumlu olanları tespit etmek için... uygun cezayı koymak için ve maktule yeterli tazminat sağlamak için uygun adımlar almak konusunda yasal bir görevi vardır,*" (A.g.e., paragraf 174 ve paragraf 184, sırasıyla). Bu dizi rastlantısal değildir.

Dolayısıyla, bu tazminat, başka bir ihlalden kaynaklı olmadığı müddetçe, tazminat sağlayamamaktan dolayı Sözleşme'nin ihlali olamaz. Sözleşme'nin 63(1) No'lu Maddesi bunu bu şekilde tanımlar ve aşağıdakileri temin eder:

1. Mahkeme bu Sözleşme tarafından korunan bir hakkın ya da özgürlüğün ihlalini bulursa, Mahkeme zarar gören tarafın, ihlal edilen hakkından veya özgürlüğünden faydalanması gerektiğine hükmedecektir. Uygunsa böyle bir hakkın ya da özgürlüğün ihlalini oluşturan önlemin veya durumun sonuçlarının düzenlenmesi ve adil bir tazminatın zarar gören tarafa ödenmesi gerektiğine hükmedecektir.

Tazminat konusunda Mahkeme'nin muhakemesi devam ettikçe daha da zayıflar. Bu Karar'ın 69 No'lu Paragrafı şöyle beyan etmektedir "*devam etmekte olan davada, tazminatlar, Kolombiya iç yasalarına uygun olarak Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın ortadan kaybolmasının açıklığa kavuşturulması ve ceza verilmesi için yapılması gereken adli işlemlerin devam etmesini de içermelidir,*" ki bu Mahkeme Kararı'nın verilmiş olması demektir. Katı bir yorumla Mahkeme, iç kovuşturmalar henüz sonuçlanmadığından, Kolombiya Hükümeti'nin Sözleşme'yi ihlal ettiği sonucuna varılabilir, böyle olsa bile, Mahkeme'nin kendisinin daha önceki dava hukukuna başvurarak belirttiği gibi (Karar'ın 58. Paragrafı) soruşturma görevi bir son değil, bir araçtır. Bu kararda Mahkeme, Kolombiya'ya adil yargı idaresi sunan maddelerin ihlali suçunu yüklememektedir.

Akla yatkın yorum kurallarının gerektirdiği şekilde antlaşmalardaki yasal normlar öyle bir yorumlanmalıdır ki etkileri olmalıdır. Ceza hukukunda, eğer

bir kişi bir hançer ile öldürölürse bu kişinin aynı zamanda lezyon kurbanı olduğu bellidir. Ancak, işlenen suç cinayettir ve hiçbir yargıç, normları, ölen kişinin “cinayet ve lezyon” kurbanı olduğu şeklinde yorumlamaz. İnsan haklarının ihlali konusunda da aynışı geçerlidir. Komisyon bu hususu anlamamış gibi görünmektedir çünkü birbiriyle bağlantılı ancak diğer ihlallerin massettiği bir dizi ihlaller olduğunu iddia etmektedir ki bu nedenle bu ihlallerin gereği hakkıyla yapılamaz. Mahkeme aynı hataya düşemez.

Bu, *Velásquez Rodriguez ve Godinez Cruz* davalarında olduğu gibi, bazı ihlallerin eř zamanlı olarak ya da art arda gerçekleşmediği anlamına gelmez; bu davalarda mahkeme kanun yararına olmaksızın, uzun süre gözaltında tutularak ölmeden önce işkence görmüş olduğu varsayımını kanıtlamıştır. Devam etmekte olan dava, yine de, aynı durumu sunmamaktadır. Kayıtlara göre, iki kişi akşam 7 civarında açıkça tutuklanmış ve gece yarısından önce öldürölmüştür ki böylelikle Kolombiya’daki işlemlerin adam kaçırma için yapılmış olduğu doğru olmasına rağmen Mahkeme işkence kanıtı bulamadığından burada ele alınan konu yaşam hakkının ihlalidir (Madde 4). *Gangaram Panday Davası*’nda, Mahkeme şunları bulmuştur

Tutuklama işlemleri yasadışı ya da sahte olduğundan ve yakalanan kişinin işkence gördüğu kanıtlandığından değil de Mahkeme bu arada çıkarım ile yasadışı tutuklamadan sorumluluğu düzeltiyor olduğundan yukarıda bahsi geçen koşullarda Devlet’e sorumluluk yüklemek imkânsızdır (*Gangaram Panday Davası*, 21 Ocak 1994 tarihli Karar. C Serisi No. 16, paragraf 62).

Önceki Mahkeme davası değer taşıyor ise, Mahkeme bununla tutarlı olmalıdır.

Mahkemenin birinci bölümdeki karar kısmında ortaya koyduğu sonuçlardan ve bu sonuçlara dayanan resmî kararlardan, yukarıda saydığım nedenlerden ötürü, saygı duyarak ancak mutlak biçimde ayrı düşünüyorum.

Rafael Nieto-Navia

Yargıç

Manuel Ventura-Robles

Sekreter

YARGIÇ MAXIMO PACHECO-GOMEZ'İN MUHALİF DÜŞÜNCESİ

Mahkemenin verdiği ve yargının ikinci bölümdeki karar kısmı uyarınca açıklanan karardan, Kolombiya Cumhuriyeti'nin, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın İnsani Muamele Hakkı'nı ihlal etmemiş olduğu yönündeki çoğunluk görüşünden aşağıda saydığım nedenlerden ötürü ayrı düşünüyorum :

1. Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5. Maddesi şöyle buyurmaktadır:
 1. Herkesin fiziksel, zihinsel ve ahlaki bütünlüğüne saygı duyulma hakkı vardır.
 2. Hiç kimse işkenceye veya zulme, insanlık dışı veya küçültücü ceza veya muameleye maruz kalmaz. Özgürlüğünden yoksun herkese, insan kişiliğine yerleşik onurdan dolayı saygı ile muamele edilecektir.
- ...
2. Tanıklar Elida González ve Gonzalo Arias-Alturo'un beyanları, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana'nın insan olarak itibarına borçlu olunan saygı ile davranılmadığını ikna edici şekilde göstermiştir.
3. Bu nedenlerle Kolombiya Cumhuriyeti'nin, Isidro Caballero-Delgado ve Maria del Carmen Santana aleyhine, Amerika İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5. Maddesi ile garanti altına alındığı şekliyle, insani muamele hakkını ihlal ettiğine inanıyorum.

Máximo Pacheco-Gómez

Yargıç

Manuel E. Ventura-Robles

Sekreter